

"VIENYBE LIETUVNINKU"

ISEINA KAS SEREDA

Brooklyn New York.

Prenumerata metams:

Suvienytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klausite laišku:

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE

LETUVNINKU

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 38.

Brooklyn, N. Y. 18 d. Rugsėjo (September) 1912 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVII.

Doriškieji bankrutai.

Ligšiolei mės turėjome tik savo, lietuviškai-typiskus namie augusius egoistus, garbės jieškočius, pseudo-intelligentus, peštukus, sergančius intelligentomanija, etc.; bet paskutiniu laiku juos visus užtemdė taip vadinamieji (atleiskite, skaičiuojant bankrutų darbai ir tai tytojai, už aštrų žodį)... doriškieji bankrutai. Doriškajį bankrutą dabar jau patiki pas mus visur: susirinkime, prakalbose, teatre, gatvėje ir kitur. Jų straipsniai yra sparčiai talpinami laikraščiuose ir visur apie juos dangiausiai kalbama, kaip apie šaunius „didvyrius“. Bet kas gi tie doriškieji bankrutai?

Dorišku bankrutu yra tas, kuris save nėra ideovyras ir moralistas, vienok jis nepripažinta jokios doros, daugiausiai tai daras per savo nežinę ir neapsišvietima. Doriškas bankutas nori pasiekti pasaulio didžiūnų dorą; bet nesistemiga suprasti, kame ji yra. Jam religijinė dora išrodo supuvusia, jis ją niekina, o idealinės doros nesuprantą. Toks neprisilaiko nei dabar viešpatajančios, — bet jau pradedančios griūti, mescioniškai-buržujinės doros; ir vėl gi toks, kad pasilikti teisium arba doru savo akyse, — ar bent nuraminti kritulių savo sąžinės, — stengiasi surasti tam tikras filosofiskas mintis, kurios patiesina jo nedoriškumą. Toki doriškajį bankrutą sunku patėmtyti; jis daugiausiai tyčia, ar per nežinią yra užsimaskavęs kokios-nors idėos maska; ir tik labai atidžiai išižirėjus į jo darbus, jis galima bet gti patėmtyti. Mums nebūtų jokio reikalo rašyti apie tokius bankrus, jeigu jie nedarytu blogos intekmės ant mūsų visuomenės. Rodus nereikės aiškinti, kad visuomenės krituliu savo sėdėda iš doros paskirių asmenų; ir juo daugiau randasi doriškųjų bankrutų ir juo jie užima svarbesnę vadovaujančią visuomenėje vietą, labiau tampa užkrečiamą pati visuomenę ir tuo labiau jis pati tampa nedoresnė.

Bet kame tie doriškieji bankrutai?

Apsidairyk, skaitojojau, atidžiai ir pamatsi, arba dar geriau — nueik į koki nos viešą susirinkimą ir tenui išgirsti, kaip kokis doriškasis bankutas gatvi-

nais žodžiais kolijojasi; tėn išgirsti kaip kiti išniekinami, pajuokiami, smejžiami. Atsilankyk prakalbose, — tėn išgirsti, kad kalbėtojas ir jo šalininkai — tai angelai; o kiti gi visi, tai gyvuliai, kiaulės, etc. Tai vis doriškųjų bankrutų darbai ir tai vis ant ideos aukuro.

Dirstekl laikraštin, — ten rasi straipsni apie liuosają meilę, bet prisižiūrēk į to straipsnio autorių ir pamatsysi, kad jis gyvena... ar tai su svetima pačia, ar tam pačiai! Tai doriškojo bankruoto straipsnis.

Paimk kitą laikraštį; tėn rasi, kaip tūlas agitatorius apgailestauja, kad dabar negalima esą išpliekti kaili Šlinupi, Balvičiui, Širvdui, Jurgelionui ir kitiems; pažiūrēk į to agitatoriaus draugus ir pamatsysi, kad jie ištikrūj kitiems kai lius plieks... Kitur gi vėl šaukiama, kad tokie ir šiokie neduoda bujoti kokiai nors ideai. Prisižiūrējus arčiau, pamatsysi, kad tėn tie visi „šokie“ ir tokie“ niekuom nekalti; kaltas tik patsai idėos nešėjas ir tai tuomi, kad jis yra dorišku bankrutu. Bet pakas bejėškojus tū bankrutų, — kas norės išskaitytojų, pats visur ir visuomet suras.

Bet ką tas kenkia visuomenei?

Labai daug. Del tokų bankrutų mės, Amerikos lietuvių, daug ko nustojame. Pirmiausia mės pražūdēme vienybę. Absoliutiškai vienybė šiandien nėra galima del nuomonų skirstymosi; bet jei prisilaikytume doros išižirėjus į jo darbus, jis galima bet gti patėmtyti. Mums nebūtų jokio reikalo rašyti apie tokius bankrus, jeigu jie nedarytu blogos intekmės ant mūsų visuomenės. Rodus nereikės aiškinti, kad visuomenės krituliu savo sėdėda iš doros paskirių asmenų; ir juo daugiau randasi doriškųjų bankrutų ir juo jie užima svarbesnę vadovaujančią visuomenėje vietą, labiau tampa užkrečiamą pati visuomenę ir tuo labiau jis pati tampa nedoresnė.

Bet kame tie doriškieji bankrutai? Apsidairyk, skaitojojau, atidžiai ir pamatsi, arba dar geriau — nueik į koki nos viešą susirinkimą ir tenui išgirsti, kaip kokis doriškasis bankutas gatvi-

tas. Tas pats ir su Sus. Liet. Amerik.; tik šiame daug mažiau yra tokų bankrutų, todėl jie ir nežymūs. Juk prieš metus-kitus Susivenijime ėjo aštari kova neva už principus; vienok tū vaidū šaknis buvo doriškas bankrutizmas.

Iš kur gi galėtų atsirasti tokie eks-vadovai, kurie užsiima kuningų amatu (Kairos), „baksų“ atlupinėtojai, „daktarai“ ir tam panašus. Tai vis išėjė iš doriškųjų bankrutų. Doriškojo bankrutizmo liga serga ir apšvetos darbas. Aiškiai matėme, kaip pernai Brooklyn, viename name ir tuompat laiku buvo laikomas dvejos prelekecijos ir nei vienos kaip reikia gerai nenusisekdavo. Ir vieni ir kiti lygiai pripažista apšvetos rei kalingumą, bet susitaikyti negali tik delei padorumo stokos. Neišlieka neužkludytas ir teatras, nes matėme kaip ir jis kartais doriški bankrutai boykotavo.

Už vis daugiausiai nukenčia laikraštija. Dieve gink, jei koks laikraštis suminės apie koki-nors dorišką bankrutą! — jis (tasai bankutas) pades visą savo triūsa, — kad tik tam laikraščiu pakenkti, vieton būti dėkinigu už parodymą padarytų klaidų. Vienu žodžiu — mūsų visuomenė per doriškus bankrus, užsiimančius vadovavimui, yra dikčiai nuskriausta ir sudemoralizuota. Prasčiokėlis jau nebegali suprasti kame tiesa ir kame blogas, — jis jau nebežino kieno klausyt, jis jau neturi užsistikėjimo.

Bet nėra to blogo, kas nors truputį neduotų gero. Taip ir doriški bankrutai savo darbais privertė neužsitikėti ir kritikuoti kiekvieną naują žingsnį. Pirmiau būdavo kiekvieną naują idėją visuomenė patikdavo su entuziazmu; dabar gi to nėra. Išrodo lyg, kad visuomenė pasidare daugiau konservatiškesnė. Ir tas gerai — kam vis griebtis už naujo, kada tiek daug turim senų darbų, reikalaikančių atlikimo. Neuzsistikėjimas pagimdė kritiškumą, o kritika yra alfa ir omega visokios ideo ir visokios pirmyneigos. P. Gulbinas.

Kokia galva, tokia kalba. I akis pažiūrėjės sveikatos neklaus.

Bepigui iš svetimo kailio nerėti plačios naginės.

— Vysk. Baranauskas už.

Peržvalga.

20—30 koncertų.

„Ryt, 5 val. ryto, išvažiuoju iš Telšių“.

„Suvalkijon važinėja p. Jadviga Neimaniutė, jos brolis Adolfas ir aš. Po Kauno guberniją važinėjome keturis. Eilė koncertų paduodu senu stylium“.

„A. a. Andrius Jonas Vistalius. Mums rašo iš Argentinos p. J. Pauga laiška, kuriamo pranešia liūdną žinią apie mirę mūsų neilmingo vientautio — Andrius Jono Višteliausko (Višteliaus). Pranešimas taip skamba: „Turiu už savo priedermę visuomenėi pranešti, jogei apleido šią pasauļę mūsų gerbjamas senelis Vištelius, — vienas iš „aušrininkų“ būrelio ir lietuvių kalbos tyrinėtojas: jisai pasimirė 2 d. rugpjūčio. Nabašninko lavoną pasiėmė iš ligoninėjo tikras sūnus ir galima pasitiketi gražaus palaidojimo. Tik apgalėtina, kad iš mūsų (lietuvių) niekas tėn negali dalyvauti“.

Kitas mūsų sandarininkas (argentinietis lietuvis), p. A. Juščius tik už poros dienų prisiuntė mums a. a. Višteliausko perskaičytų laikraščių tūlus numerius, kurie visi smulkiausiai „iškilti“ t. y. atidžiausia skaitant, pabrakinėta žodžiai ir ištisi sakinių; vietomis pridurtai tai ilgesni, tai trumpesni prierašai. Matyt, senelis Vištelius iki pačiam pastarajam laikui prieš savo mirčių turėjo šviesią nuovoką ir kritikų gabumą. Dar pradžioje šiu metų randame šiaip užrašyta ant vieno gauto „Tėvynės“ numerio (51, 1911): „Apturėjau 20 d. sausio 1912. Pekla prario N46, 47, 48 ir 50“. Tolias verčiant randi smulkiai iškritikuota kalba ir rašyba tuomet ējusio per laikraštį SLA konstitucijos projekto. Tokiu „iškritikuotu“ laikraščiu numeriu gavom keliis „Tėvynės“, (dar net šiu metu N22!) ir „Kovos“ iš 1910 m. Taip gi gavome „iškritikuotą“ Mikolainio kalendorių 1904 m., taip gi kningeles: „Palangos Juzė“, „Dilgelių žiedai“ ir „Pragaro gelmes“. Taip gi indėta jo rankraštyje esant sutaisyta skaitymo kningelė: „Pirmieji skaitiniai (lekejios) išspaiszkojo (t. y. ispaniškojo) liežuvių-kalbos. Supaisze Sandarėjus Wistiesorius pragare keaplos tarp prakeiktų uždarystas nuog 8100 dienu, tai yra dewintame milione meatus“. Tai yra 26 puslpių sasiuvielė — trumpai ispanų kalbos gramatikėlė.

Mės būvome p. A. Juščių užprāše, kad jis Vištelio literatūrą palaikus surankiotų. Prisiunda mės išsiuntinėli, mūsų bendrabarbis rašo: „Kad užganėdinti Tamstų prašymą, rinkau kaip galėjau Vištelio iškritikuotas kningutes ir laikraščius, kurių prietaisė pakelė pasiūlę Tamstoms. Daugiau i ta tarpa neturiu, bet

tikiuos, kad pakaks: juk beveik visos tokiai-pat būdu iškritikuotos, kaip ir tos, kurios gavote. Indėjau ir jo sutaisytą kalbamokslį ispaniškai-lietuvišką.

Tankiai aplankydamas senelį arčiau apsipažinau su jo pobūdžiu. Žymiausiai jo ypatybė — tai neužsistikėjimas nei kuomi, ir mus perstato sau, kaip kokius šnipus, norinčius jį ištirti. Vėl juokinga: — pradėjus su juomi kalbėti, pirmiausiai stengiasi sužinoti mūsų vardus ir tuoju kritikuoją, radęs bent kiek nelietuviška...

„Is S. L. A. gavau laiškelį, kur rašė, jogei jo vertimą „Mosklas arba mokinimas gyviju liežuviu“ payedę pervezeti literatūskam komitetui, ir jeigu ras atsakančiu, žada atspausti“.

„Veliausiai atkeliau lietuvių. Kaip immigracijos bulletini rašo, liepos mėnesiu atkeliau lietuvių Amerikou 2255 (iš tų buvo 56 asmenys, kurie jau antrą kartą atkeliauna). Išvažiavo lietuvių iš Amerikos per liepa 529. Tad liko daugiau 1,726. Neleista per liepą į ši kraštą 20 lietuvių“.

„Areštas už kurstyti prie revoliucijos. Rugsėjo 15. Bostone areštavo Williamą D. Haywood, garsinį kalbėtoją, socialistų partijos Pild. Komiteto nari ir agitatorius už Industrial Workers of the World reikalus. Jis kaltina už kurstyti minios prie revoliucijos veikimų. Ypač kaltina už kurstomas kalbas laiku buvusio Lawrence streiko, kur iškilusio riaušėse buvo užmušta moteriškė Ona La Pizza. Rodos moteriškės mirtys nebuvos statčiai kaltas Haywoodas, nei dabar kalejime sėdi Joseph J. Ettor ir Arturo Giovannitti, bet valdžios prokuratūra juos kaltina, būk tai jų kalbos sukurstė streikierius prie mušymų.

Haywoodą areštavo ant išduoto varanto nuo Superior Courto; areštavo po prakalbai, kurių jisai laikė pereitą subata Bostone, laiku čia atsibuvusios demonstracijos delei Ettoro ir Giovannitti. Apie 12,000 žmonių buvo susirinkę klausyti Haywoodo. Pabai-gus kalbėti policiantai išisodino automobilium ir nusivežę. Jo advokatas Moore uždėjo \$1,000 kaučios. Todel Haywoodą laikinai paleido iki pakvies į Superior Criminal Court.

„Lietuvos“ nei laikraščiai negauna. Vilniaus „Viltis“ (N96) atsakymuose šiaip rašo: „A. Olševskiui, Chicagoje. Bus jau apie pusmetį, kaip i Rusiją „Lietuvos“ cenzūra nebeleidžia, todėl jos negauname“.

O ikišolei dar būdavo, kad redakcijos gali gauti ir tokius laikraščius, kaičių cenzūra šiaip jau publikai neleidžia gauti.

// Kur dinga SLA kningynas? „Saulė” (N74) prielankiai suti-ka mintį apie inkūrimą Ameriko-je lietuvių Centralinio Kningyno. Sako: „Vienvybė” N36 įžengtinia-me straipsnyje pakabina apie uždėjimą taip vadinais Centralinio Kningyno, kad kaip-nors bū-tu galima išgelbēti mūsų rāstai, ypatingai laikraščiai nuo amžino-pražūties, nes sako dabar pirmiaus ējusių laikraščių nekuriu-visai naturime. Užmanymas ge-ras; galima tikėtis, kad „Vienvybė” gaus daug pritarymų”.

Toliaus „Saulė” primena apie vieną jau buvusi ir pražūvusi lie-tuviaškā kningyną: „Tokai Cen-tralinis Kningynas regis jau bu-

vo inkurtas prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, ir turėjės gerū kningū bei laikraščių, kuriu-sunku jau ir gauti. Kada 16-ame Seime Susivienijimas pusiau plyn-šo, tai kningynas pateko kuni-niams, ir kur jis yra šiandien yra ar nėra — Dievas Tėvas žino” — taip užbaigia „Saulė”.

Ištikro, jeigu tai buvo viešas ir žmonių sudėtas kningynas, tai jisai naturėtu pas kuningus pasilikti, bet reiktu jis atjieskoti ir šiokioje ar tokiuje formoje vėl ji sugražinti publikos valdžion.

// Teismas ant „Laisvės”. Kaip žinoma, Bostono „Laisvė” buvo patraukta teismanu už kri-minališką ižeidimą p. A. Ramanauksa (iš Lawrence) garbės. Bostono grand jury rugsėjo 7. tą byla perkratė ir pa-naikino. Matomai, grand jury nenori į ateiviu „foreigneriu” tokius reikalus iškišti.

Politikos savaite

ITALIJA. Milano dienraštis „Avanti” praneša, jogei italių val-džia apie rugsėjo pabaiga vėl iš-siūsiant Afrikon naują ir galinga kariuomenės korpusą, po gen. Cardony prieveda. Sitas korpu-sas keliausių į Tripolitanijos gi-lumas, kad kaip-nors sumušti ne-nuolankinius arabus, kurie pada-dė turkams prieš italus kariauti.

Pastaromis dienomis, kaip ži-nome, kai-kurie turkų ir italių prakilnesni politikieriai suvažia-vuo Chiasson (Šveicarijoje): taria-si jie čionai apie santaiką ir už-baigimą karęs. Štie astovai vie-nok nėra valdžiai, bet privatiški. Todel didelės svarbos ant jų ne-galima dėti. Ir tai jie nei žings-nio dar pirmyn nepadarė. Italiu-astovai nuo savęs statą štokias išlygas: 1) Tripolis ir Cyrenaika pasiliaika po Italijos priežiūra; 2)

turkai iš čia privalo ištrauktis sa-vo armija; 3) italai prižiada ar-a-bams pilnutele autonomija; 4) turkai privalo pripažinti Tripoli ir Cyrenaiką neprigulmingaja valstija, už tai italai apmoka sul-tanui truputį pimung; 5) italai uždykia atiduoda turkų belaisvius, kurių būrius atvežė Italijon; 6) italai atiduoda turkams visas už-griebtas salutes ant Egeinės jū-ros, išimant salą Stampalia, kuria italai pasilaiko už kareivių sto-vyklę.

Bet šių visų išlygų Turki-jos astovai nenori priimti. Jei-gu jie ir priimtų, tai juk valdžia gali atmetti.

ELZAS-LOTARINGIJA. Kaip žinoma jau, ši dvilypė tautė, maišyta iš vokiškai-francūziskos liaudies, pora metų atgal iškovo-jo nuo Vokietijos sau šioką-to-kią autonomiją ir išsiderėjo nuo vokiečių kaizerio Vilhelmo kon-stituciją. Šiaip-taip susitvarkė uždrausta.

reikalus elzasiečiai eina dar to-lyn — jie atvirai pradeda kraty-tis Vokietijos globą ir intekmę. Taip va, šia savaite paviete Alt-kirch kaimiečiai (daugiausia fran-zūzai) padarė valčiuose nutari-mus, kad jie nebepriimsią daugiau ant kvatierų vokiečių karei-vių, kaip ligšiolei būdavo; jie sa-ko, kad vokiečiai perdaug jau da-ro kareiviškų manieverų Elzase, perdaug nugadina laukų ir po-draug nuolatos laiko baimėje šio krašto gyventojus prie Vokietijos armijos galybę. Delei šito labai smarkiai sušuko ant elzasiečių bartis vokiečių šoviniškosios „ceitungos”. Ka darys Vokietijos valdžia, dar nežinoma.

MAROKA. Francūzai da vis neuolenkė morakiečių sprando. Prisieina Francijai nuolatos, ši-toje „namineje Afrikoje”, laiki-ty savo kareivių pulkus, kuriuos laukiniai ir nelaukiniai murinai begediškai retina ir mažina. Ne-senai murinai, ties miestu Marakeš, pasibaisčintai francūzus su-muše ir pačiū nelaisvę devynius francūzų oficierius. Delei šito francūzų kariškasis Maroko gu-bernatorius, gen. Luanter, išsiun-tė iš Cassablance dvi armijos ra-tas, kurioms pavesta yra užpulti Marakešo miestą iš atmušti savo nelaisvius oficierius.

SVECARIA. Zuricho prie-miesčių laukuose atsibūna šia sa-vaite dideli šveicarių kariuomenės manevrai. Prisižiūrėti kareiviu-muštrui ir šveicarių kariuomenės galybei, pribuvo daugelis iš sve-timų šalių. Pribubo net Vokietijos ciesorius Vilhelmas, kuris gal vienintelis Europoje monarcha taip interesuojaši kaip apie savo taip ir apie savo kaimynų armijas. Jis sau už nuodėmę būtu skaitės nepribūti dabar Šveicari-jon. Ir su didžiausiu aktyvumu-seka kiekvieną šveicarių kareiviu žingsnį.

EGYPTAS. Iš Kairo praneša del anglų nesmagias žinias, nes tarpe vietinių gyventojų vėla pra-dėjės kilti tautiškai-revolucionis-kas judėjimas priešais Anglijos globą. Pereita savaitę mieste Cairo valdžia konfiskavo tauti-ninkų dienraštį „El Leva” (ara-bų kalba), taipgi areštota keturis prakilnesnius tautininkus už pla-tinimą kurstančių kningelių ir laikraščių.

GRAIKIJA. Londono laikraš-ciai informuoja, kad graikų val-džia nežinia kokiam tikslui ēmē mobilizuoti savo kariuomenę. Tie patis šaltiniai praneša, jogei grai-kų oficieriai, kurie buvo Egypte apsigyvenę, apturėjo paliepi-mą knouveikiausiai gržtį namon-ri stoti prie savo pulkų. Sakoma, kad ypač rubežius Graikija kareiviais aprūpina. Matomai jau-čia karę. Bet su kuo? Bene del Turkijos — to „seno lagonio”...

RUSIJA. Iš Konstantinopolio praneša telegramas, būk Rusijos laivyne iškilę maištai. Sulyg tu-žinių (jei jos teisingos), Juoduju marių laivyne kareiviai pradėjė šandytį į Sevastopolio tvirtoves ir nuskandinę vieną laivą.

Jeigu viršių privesta žinia bū-tų ir netokia, kaip ji yra, tai kitis faktai liūdija, kad Rusijos Kron-stadtė susekta revoliucijinė karei-vių kuopa. Tuoju iškelta dide-lė politiška byla, kuri ir pavesta žandarų šafui Mročkevičiui Kron-štadte. Po šito atsitikimo dabar kareivii visai nenori niekur iš-leist. Nakti nevalia išeit į ka-zarmių. Taip gi vaikščioti po na-mus ir arbatives kareiviams visai nugabeno į ligonbūti.

Ís Visur.

× Tyko padalinti šveicarijā?

Pastaruoju laiku vis dažniau pa-siropo paskalai, būk Europos di-dėsios karalystės rengiasi su-griauti Šveicarijos respubliką ir pasidalinti ją savo tarpe: „Berner Tageblatt” aprašė net tokias šal-žudystės planus, kuriuos, anot to laikraščio, esanti išdirbusi Itali-ja. Mat daugelis italių Šveicari-joj gyvena; bet daug yra vokiečių ir francūzų. Jei toks Švei-carijai pasalingas padalinimas išvyktų, tai be abejonių ją išdras-kytu po gabalą Italija, Francija ir Vokietija. Klausimas: kaip žiūrės kitos šalys? Juk Šveicari-jai yra visos šalys gvarantavę pil-ną nepaliečiamybę. Bet tokios gvarancijos būna tankiai ir su-laužomos.

× Sufragisčių klastos. Herfor-de, Anglijoje, keletas sufragisčių išvažiavo ant vieškelį ir ēmę ga-dinti telegrafų vielas. Keturioli-kai vielų visai sukarpė žnyblėmis, kad nebegalima žinių perduoti. Potam ant vieno stiebo pakabino popierių žingeidiems pasiskaityti, kad jos tą klastą padarė delto, jog yaldžia neduoda moterims teisius.

× Baisus huraganas: viesulai per keles valandas šėlo ant Amoy salos, Chinijoje, 4 rugsėjo ir išgriovė labai daug namų.

× „Titanicas“ pamokino. Delei nelaimingosios iš nelaimių su lai-vu „Titanicu”, Anglijos valdžia

perleido labai aštrius istatymus, kurių turės prisilaikyti laivų kom-panijos ir kapitonai, veždami ke-leivius jūrėmis. Tie istatymai iniesi veikmē nuo ateinančių nau-jų metų.

× Vėl cholera pas italus. Ame-rikkos ambasadorius Romoje pranešė savo valdžiai į Washingtoną, jogei Italijoje išnaujo prasidėjo cholera. Daugelis susirgę Cagliari apylinkėje, Sicilioje.

× Pasmerkė socialistų atstovą. Drezne, Vokietijoje, taikos tei-smas pasmerkė socialdemokratų partijos seimo atstovą Lindermaną, kuris susirinkime per pra-kalbą pataikės ižieisti prūsų ir saksų kareivių korpuso oficie-rių.

× Olympiada ir valgis. Iš Lon-dono praneša, jog nesenai atvykės Amerikos mokslininkas, prof. Bernard November, mokinias Anglijos atletus, kad laimėtų bū-siančioje 1916 metu olympiade. Jo svarbūs išklausiai esą — pa-mokinti ir patarti, kaip gaminti valgius ir kokius valgius reikia valgyti. Nors olympiada ir val-gių gaminimas, tai du skirtingi dalykai, tačiaus, jo nuomone, an-glai turėtų atgauti savo pražūdytą energiją, kitaip gi nelaimėsi. Be-to, jisai praneša ir pasako, jog Anglijos vidurinės ir žemesnės klasės moteris turinčios labai men-ką nuovoką apie valgių gaminimą ir nemokančios taupiai gyventi. Sako, daug maisto produktų su-gadina ir nepagamina val-gio. Prof. November keti-nas iškurti vakarinus val-gių gaminimo kursus, kurie bus daromi lauke. Tuose kursuose mokiniai, kaip gaminti valgius.

× Aeroplanas išlekę į žmonių būrių. Rugsėjo 8 d. rāšo iš Par-yžiaus, jog netoli nno miesto Gray, aeroplanas išlekęs į stovinčių žmonių būrių ir užmušęs tris — vyra, moteri ir jos dukterį. Jų kūnus pa-gavęs aeroplano propeleris ir pu-sėtimai apdraskęs. Sunkiai su-žesta ir kita moteriskė, kurią nugabeno į ligonbūti.

× Aviatorius Garros, francū-zas, sumušė augštumo rekordą. Rugsėjo 11 d. Houlgate, Francijoje, aviatorius Roland G. Garros išlekęs su savo monoplanu 16,240 pėdų į padangę ir sumušė pirmiau padarytą augštumo rekordą. Ligi šiol augščiausiu rekordu buvo 2,461 pėdų. Iškilus į vir-ši 16,240 pėdų augštumo, skysta atmosfera staiga sustabdė jo monoplanu mašinerijos veikimą ir privertė aviatorių leistiesi žemyn. Su juo važiavo taipgi vienas pasa-zierius. Tokiu būdu dabartinis pasailio aviacijoje padarytas augštumos rekordas bus — 13,779 pėdų.

× Turkų rašytojas nuteistas kalėjiman. Djahidas Bey, pinin-gyno ex-ministeris ir Hussein Djahidas, „Tanin“ redaktorius, rūgšėjo 11 d. suarešnooti ir karės teismo nuteisti kalėjiman — vienais 20 dienų, kitas 30. Pirmasai už parašymą, gi pastarasai už at-spausdinimą ižeidžiančio valdžią straipsnio.

× „Titanico“ ipēdinių. Kaip ra-šo iš Londono, naujasai didžiulis laivas, kuri budovoja White Star garlaivijų kompanija, būsiąs pav-audintas ne „Gigante“, kaip pirmiaus buvo manyta, bet „Britannie“. Būsių taipgi padaryta daugelis pagerinimų.

× Tarptautinis anthropologi-jos ir prehistorinės arheologijos kongresas. Rugsėjo 9 d. prasi-dėjo Genevoje, Šveicarijoje, tarp-tautinis anthropologijos ir pre-historinės archeologijos kongre-sas, kuris sėsėsi čia lėvaitė. Bu-vo usiavažiavę jan iš visų pasau-lio kraštų mokslininkai, anthro-pologai ir archeologai.

× Francijos laivynas vidurž-minėse jūrėse. Paryžiuje einan-tis dienraštis „Matin“ paskelbės, rūgšėjo 10 d. ryta, jog Francijos valdžia tikrai mananti perkelti visą laivyną į viudržemės jūres.

Trečioji eskdara, kuri dabar esan-ti šiaurės vandenynose ir suside-danti iš šešių karės laivų, būsi-ant perkelta į Touloną ir pavesta-vyriausiam komanduotojui, kuris turėsias po savo vadovyste viso-16 karės laivų, 6 dreadnautus ir 6 šarvuotus kreiserius. Ta per-maina išvyksianti tiktais spalio mē-nesyje, kuomet netoli Gibraltaro būsia dideli manevrai.

× Vokiečių aviacijos liiga pas-kyrus inžinierių Gericke, majora Aberceron ir leitenanta Hopfe. Vokietijos orlaivijos atstovais į tarptautinį balonų kontestą, ku-ris bus spalio 26 d. Stuttgarte.

× Chinams suteikta paskola. Iš Pekino, Chinuose, Londono dienraščio „The Times“ korespondentas praneša, jog Chinu valdžiai būsių suteikta 10,000,000 svarų (\$50,000,000) pasko-la.

× Bulgarų-turkų karo šmēkla. Kaip praneša iš Konstantinopolio, Turkijoje, ir Sofija, Bulgarijoje, ant turkų-bulgarų rubežiaus pasirodžiusi tikra karo šmēkla. Sako, jog tą šmēkla iš-šaukė bulgarai, kurie pereitą sa-vaitę paleidę keletą šuvių į turkų patrolę, stovinčių ant rub-ežiaus. Turkai atsakę taipgi šu-viai, paguldžydami penkius bul-garus. Be to, turkų rubežiaus kareivii komanduotojas apgink-lavę apylinkės, Mahometo ti-kybos, kaimiečius. Turkų karo val-džia viėsai jau pradėjusi siusti sa-vo kareivius į turkų-bulgarų pa-rubežį. Gi iš Berline, Vokietijos, rašanti „Frankfurter Gazette“, jog Bulgarija pasiuntusi Turkų valdžiai paskutinį ir griež-tą savo reikalinamą, idant Turkijos valdžiai patvirtintą Macedo-nijai autonominį, o jeigu to nei-klausysianti — tai karas neišve-gintinas.

× Serbių kabinetas pasitrankė. Iš Belgrado, Serbijoje, rāšo, jog rūgšėjo 9 d. pasitraukė nuo savo vietu visi Serbijos kabinetu na-riai. Ministerių rezignacijos prie-žastis būk esanti pirmininko, Dr. Milovanovičio nesveikata. Bet maža kas tiki į šitą paskalą. Svarbiausia priežastis greičiau-sia būsi — tai Balkanų šiandieni-nis padėjimas.

× Privertė užsidengti nuoga-krūtinę. Venecijos kardinolas ir patriarhas pasiremdamas pop-eziaus ancyklą, pagal kurios ne-valia dėvėti bliuzų su iškirptomis krūtinėmis ir siauru, šiandieninės mados andarokų, privertė tūla-poniai užsidengti nuogą krūtinę.

Jisai bėta kydamas pamaldas šv. Morkaus bažnyčioje, pastebėjo jog viena moteris dėvi uždraustos mados bliną. Pertraukęs pamal-das, pasišaukė pas save vieną prelatą ir paliepė eiti pas aną moteriskę ir patarti jai užsidengti nuogą krūtinę arba aplieisti baž-nyčią.

Moteriskė išgirdusi tokį reikalinimą išspradžių spręsi ir nurodė net i šventųjų paveikslus — angelus ir kankintinius, kurių rūbai taipgi labai plonyčiai ir ga-lima matyti nuogas kūnas, tačiaus prelatas neatrisitaukė, nežiūrint to jos argumento, ir privertė už-sidenti, nors su šaliku, nuogą krūtinę.

× Turkų rašytojas nuteistas kalėjiman. Djahidas Bey, pinin-gyno ex-ministeris ir Hussein Djahidas, „Tanin“ redaktorius, rūgšėjo 11 d. suarešnooti ir karės teismo nuteisti kalėjiman — vie-nas 20 dienų, kitas 30. Pirmasai už parašymą, gi pastarasai už at-spausdinimą ižeidžiančio valdžią straipsnio.

× Turkų rašytojas nuteistas kalėjiman. Djahidas Bey, pinin-gyno ex-ministeris ir Hussein Djahidas, „Tanin“ redaktorius, rūgšėjo 11 d. suarešnooti ir karės teismo nuteisti kalėjiman — vie-nas 20 dienų, kitas 30. Pirmasai už parašymą, gi pastarasai už at-spausdinimą ižeidžiančio valdžią straipsnio.

× Perlių pabrango. Perli sa-vininkai ir tie, kurie pirkliauja perlais, nudižiugo išgirdė, jog šie-met nedaug perlų prižvejota. Gen-nevės Šveicarijoje, juvelieriai per-keinė pakelti perlų cienią ant 25 nuogų krūtinę arba aplieisti baž-nyčią.</

mui bus duota daugiau progos saučti laikraščius tieson, taip pat bus žymiai pakelto piniginės pataudos; 3) Atsakys už laikrašti prie teisimų leidėjas, po jo spaustuvės savūninkas; 4) Laikraščių bylos bus svarstomas daug greičiau, negu šiandien. — Šis sunanymas žadama įnovo Valst. Dūmon pirmoje IV-sios Dūmos sesijoje.

SUVAŽIAVIMAI. Šiomis dienomis Maskvoje prasidėjo visos Ruojos blaivininkų suvažiavimas. Dūmos atstovui Čeliševui pasiūlius, nutarė reikalauti, kad užginčių pardavinėti alkoholi geležinkelį stotyse, aostuose ir laivuose.

SUOMIJOS REIKALAI. Suomijos general-gubernatorius Zeinas iadvē ministerių tarybai carui rasytą adresą, po kuriuo pasiraše 9,255 žmonės. Visi jie prašo, kad iš Viborgo gubernijos neskirtų tų dyjejų parapijų, kurias vyriausybė nutarė išskirti iš Suomijos ir prijungti prie Peterburgo gubernijos. Gen.-gubernatorius patares pats nuo savęs i tą adresą neatkrepti jokios domos, nes tai esas sepratistų agitacijos darbas.

Kiek Rusijoje degtinės išgriama? Iš paskelbtų šiomis dienomis valdžios žinių galima sužintoti apie tai, kiek 1911 metais Rusijoje buvo išgerta degtinės. Tais metais Rusijoje veikė 2 tūkstančiai 935 degtinės fabrikai, 564 degtinės distiliuoti bravorai, 338 distiliuotos degtinės sandėliai ir 26 tūkstančiai 234 monopoliai. Degtinės tais metais parduota 91 milijonas 750 tūkst. 236 kibrai (daugiau, negu 1910 metais ant 2 milijonų 800,789 kibrų). Daugiausia (skaitant, kiek ant vieno žmogaus pareina) išgerta Maskvos ir Peterburgo gubernijose — po pusantro kibiro kiekvienam žmogui. Mažiausia išgėrė Lomžos, Plocko ir Suvalkų gubernijos. Toliau eina Liublino, Radomo, Kielę ir Kauno gubernijos. Už degtinę valžia surinko 782 mil. 076 tūkst. 591 rublių (17 mil. 642 tūkst. 500 rub. daugiau, negu 1910 m.). Gryno pelno valdžia turėjusi 597 mil. 645 tūkst. 785 rublius.

Del Borodino iškilmių. Rusų laikraščiai praneša, kad Borodino apylinkėse sodiečiai reikalauja už mažiausią pirkaitė ligi 800 rublių nuomos iškilmių laikui. Delto iškilmiu sutvarkymo komitetas esas labai susirūpinęs, nes nečiausas kur surasti būtų tokiai daugybėi žadančių suvažiavoti iškilimes svečių vieta.

Karo likvidacija. Augščiausiuoju įsakymu sudarkyta Peterburgo komitetas, kuris išdalinią nukentėjusiomis per japonų karą įstaigoms ir šiaip žmonėms pinigus, kuriuos išmokėjusi Japonija, kaip atlyginimą už karo nuostolius.

Dūmos narys Zamislovskis (pats dešinysis) pradėjo leisti Vilniuje laikraštį „Ruskij Izbiratel“. Leidžia jį jis savo iš Šv. Dvasios Brolijos lėšomis. Laikraštis tas skiriama rinkimų reikalams, kad pravedus Dūmon dešiniji atstovą, o labiausia, turbūt, kad pagal vėl patekus.

KYBARTUOSE, Suv. gubernatorius atidengiamas valdžios vyru gymnazija. Jau paskirti direktorius ir mokytojai. Šiais metais bus atidengta prirengiamoji, pirma ir antra klasė. Kvotimai prasidės rugpjūčio 15 d. (sen. st.). Mokslo, rodos — rugsėjo 1 d. Gymnazijos atidengimas patvirtintas Augščiausiu paliepimu liepos 1 d.

VILNIUS. „Liet. soc.-dem.“ ir „Bundas“ nutarė išvien eti riūkimais i 4-tą Dūmą Vilniaus, Kauko, Gardino ir Suvalkų gubernijose.

32 gubernatorių memorjalai. Kip rašo „Russkoje Slovo“, viadas reikalių ministerija yra gavusi iš 32 gubernatorių pranešimus (memorjalus) apie tai, kaižmonės žiūri i 3 Dūmos darbus ir koks dabar žmonių ūpas. Pasirodo, kad gyventojai interesavęsis 3-sios Dūmos darbais tik pirmojos sesijoje. Toliau tas interesiavimas vis mažėjës ir mažėjës.

To priežastis — esas menkas Dūmos veikimo vaisius. Rinkimais 4-jon Dūmon mažai kas tesi-rūpina. Be to, pranešama, kad daugelis spalinių ir nacionalistų senųjų atstovų visai nepateksia Dūmon. Didžiausius pasiekimus šiai rinkimais turėsia bepartiniu.

Miko Petrausko koncertai. Gavome žinoti, kad žinomas mūsų dainininkas ir kompozitorius-muzikas Mikas Petrauskas, nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 20—25 d. duos koncertus Suvalkų gubernijoje iš miesteliuose šioje eilėje: Pilviškiuose, Šakiuose, Naujiesių, Vilkaviškyje, Marijam polėje, Kybartuose, Seinuose, Kalvarijoje, Alytuje. Apskritai Suv. gubernatorius duoti 10—12 koncertų. Koncertų įrenčia čia važinės advokatas g. A. Neimanas.

VILNIUS. Elektrikos tramvajai. Videi reikalių ministerija nepatvirtino Vilniaus miesto valdybos išdirbtajų elektrikos tramvajų projektą ir grąžino ji atgal pataisyti. Svarbajusia priežastis — Vilniaus gatvių siaurumas, svečių vieta.

J. Jablonskis. Girdėjome, kad mokytojas J. Jablonskis iš Liet. Brastos šiai mokslo metais perkelamas Gardinu.

Veliuonos pilekalmis. Kaip girdėjome, žinomas lietuvių senovės tyrinėtojas lenkas Krživickis išvaziavo Veliuonon, Gedimino pilekalnio kasinėtu.

NAUMIESTIS, Suv. gubernatorius Blaivininkams privilegiu. Šiaip taip, bet visgi Naumiestyje gyvuoja „Blaivybės“ skyrius. Tik, reikia pridurti, jisai savo tikslu pasiekimui elgiasi kitaip, negu priimta. Jis nutarė, kad blaivininkai gal vaikščioti po smūkles, išgerti kartu su kitais. Mat išgėrus, susidraugaus su gerenciais ir juos prikalbės i savo (blaiv.) puše. Todel bepig būti blaivininku. Po gero tikslu priedanga galima gerti, nes... bus atliekamas blaivybės platinimas, arba degtinės naikinimas, kaip kaikurie juodarai priduria.

Sn. Naujos taupomai-skolinamosios draugijos leista išteigtis Radviliškyje, Anykščiuose ir Biržuose.

Padidinė muzėjų. Kaip rašo „S. Z. T.“ Kauno liudies mokyklos direkcija nutarė padidinti savo muzėjų. Ingyti naujus muziejus pasiturintiems ligoniams.

Naujas rusų laikraštis. Buvo

pos 25 d. buvo Šv. Onos atlaidai. Nors kitose parapijose nešventai, bet žmonių prisirinko užtektinai. Mat, moterėlės atvažiuoja pasi-melstų, prašytų iš Kristaus bobutės visokių „mylistų“, o vyrai i „jomarką“. Gerų arklių „jomarkė“ nematyti. Daugiausia mūsų arklielių, tik ne žemaičių veislės, bet maišytos. Žemaitukų nemaičiai „Poselencu“ aplinkiniuo-se miesteliuose nebuvau matęs, o Alešėdžiuose visą būri pamachaun. Vietiniai žmonės juos vadina burliokais. Visi jie suplyše, nuskure, veidai išdžiūvę, akys tarytum ašaras žiūri. Tiesiog gaila ju. Matai, kad jie sunku vargelį var-gsta, kad jiems čia ne miela, ilgu, sunku gyventi. Kad tą var-gą nors valandėlei užmiršus, reik užpilti jį degtine. Taip jie ir da-ro. Aš tuo atsiminu mūsų eiš-eivius. Svetimam krašte gal ir jie taip išrodo. Nesenai man buvo teke kalbėti su vienu lietuviu moksleiviu, kuris karščiuodamas prirodinėjo, jog lietuviams bū-tinai reikia asimiliuotis su rusais, kitaip lietuvių žūsią. Dabar pa-maniau, kad draugas labai nu-džiugtu, jei čia būtų, nes jo pranašavimai pildosi. Tik prie tokio persitikrinimo priejo ne lietuvių, bet rusai. Taigi, aišku, rodos, kam ta asimiliacija rei-kalinga. Alsėdžiu bažnyčia maža, medinė. Delko alsėdžiakai nestato mūrinės, maniau sau, juk ta epidemija dar nebesiaučia. Matyt, nerangus, kas visame ka-me žymu. Besas ir choras, tik mažutis, ypač maža vyru balsų. Po pamaldų nuėjau buvusian vysku-po sodan. Čia sutikau pažystama seni. Isikalbėjova. „Štai čia bu-vo vyskupo „palociu“, tarė jis: nesenai jie sudegė“. Kaip tai laikas viską sunaikina! „Tavo tė-vukas pasakojo, tės jis te-žau, kaip jie Velyku ryta medžiūs skalde. Sake, vyskupas eina aplink bažnyčią (lig bažnyčios nuo vyskupo rumu bus apie 40 žingsnių J. V.), o mės skaldome me-džius.“

Dar iš daugiau jis pasakojo iš vyskupo lažininkų gyvenimo, tik jau faktai mažesnės vertės. Matyt, senis nei nemano pykti, kad „ponai“ taip kankino darbo žmo-nes. „Dievas taip dave“, sako senis. Iš senio pasakojimų man aišku viena: „dvasios tėvelis“ mokėjės išnaudoti savo lažininkus dar geriau, negu svietiški žmo-nes.

Nuėjau miestelin. Dabar ki-taip išrodo. Išryto visi blaivi, ramus, o dabar iškaitę, rėkauja, stumdos. Aludės (jų yra 5) pil-nos, o i monopolij virve traukia. Miestelyje sutikau vieną ga-nu susipratusi vaikiną iš Kalvari-jos. Jis iš sako: „Eik į aludę, pa-sižūrėk, kokio čia gražaus jauni-mo yra. Ir kaip jie žydams parsi-davę“. Ir tesa. Jaunimo Alsė-džiuose matyt daug, bet visi dar miega. Nėra kam jo žadinti. Apskritai, Alsėdžiai labai užsnū-de kampelis.

J. Vanagas. „Liet. Žin.“

MINSKAS. Rugpjūčio 5 d. buvo Minsko Lietuvu Šelpimo Drjos susirinkimas. Dalyvavo drjos pirmininkas J. Steponavičius ir narių buvo susirinkusių nema-gerti. Draugijos išdininkas M. Prusinskas turėjo paruošę du referatu, vieną iš literatūros historijos: apie pirmuosius Lietuvos po-letus-rašytojus ir jų darbštumā. Skaitė tą referatą lietuviškai iš-dininko pagelbininkas, A. Čepyla. Kitą referatą skaitė pats iš-dininkas M. Prusinskas iš Lietuvos historijos apie pirmųjų amžių Lietuvos planumų ir narsus lie-tuvų kovas su kryžiniočiais ir kia-tais priešais.

ALSĖDŽIAI, Telšių apskriti-Lietuvių

GIEDRAIČIAI. Liepos 24 d. Vilniaus apskrities teismas nagri-nejo Giedraičių valstiečių bylą už agitaciją prieš lietuvius. Len-kus kaltino, kad jie, baugindami lietuvius pravoslaviavę ir baudžia-va, vertė rašyties lenkais. Iš kal-tinamųjų vieną nuteisę, o kitą iš-teisino. Teisme lenkininkų advo-katas be kitų kaltinamųjų pateis-nimų vartojo iš tokį: kad klebo-nas, nesiklausdamas, rašinėjė vi-sus lietuvius, todėl lenkai, norē-dami tą klebono sarašą patikrinti, ir razkojo parašus. Toks lenki-ninkų pasiteisinimas yra gudrus išsisukimas, nes sarašus rankiojo jie gegužės mėnesyje 1911 metų, o klebonas rašinėjo parapijonis šie-met, t. y. 1912 metais sausio mėnesi. Tai kokių gi būdu jie galė-juo patikrinėti sarašus, kurių kle-bonos dar visai nebuvavo daręs. Ne-tiesa ir tai, kad klebonas visus rašinėjė lietuvius. Iš kur gi tad būtų klebonas saraše atsiradę virš 2000 lenkų.

Stasys Trumpakajec.

Perka dvarą. Kauno Valstiečių Banko skyrius perkasi sau Paki-viščių dvarą, Židikų valsčiaus; žemės išviso 283 dešimtinės.

VILNIUS. Teismas. Rugpjūčio 9 dieną Vilniaus apygardos teis-mas svarstė laikraščio „Rieč“ redaktorius ir leidėjų bylą. Kaltino juos, kad viename numeryje pernai metais „Rieč“ padėjo neteisingą žinelę iš Vilniaus, kad miesto valdybos valdininkas Abramovičius iš generolas Šarskis iš-aikvoje net keliosdešimt tūkstančių rublių pinigų. Skundė apšmeižtęjį Abramovičių ir gen. Šarskį; Abramovičius be to rei-kalavo atlyginti 9,000 rub. nuo-stolių, nes jis po tos koresponden-cijos netekęs vieno darbo iš paša-lės, už kurį imdavęs po 900 rub. metams. Teismas ištyrė, kad ži-nelė apie pinigų išaikvojimą esanti pe-dėm neteisinga. Delto teismas nutarė Peterburgo rusų dienraščio redaktorių Elkiną ke-turiems mėnesiams kalėjimo; be-to, Elkinas, teismo nusprendimui, pri-vaļo užmokėti Abramovičiui atlyginimo 957 rub. ir 50 kap. Leidėjai: Petrunkevičius ir Nabokovas išteisinti.

MAURUČIAI, Marijam. pask. Suv. gubernatorius Naujas fabrikas. Organizuojama pajinė draugija inkur-tūkiškų padarų Mauručių stotyje. Dirbtuvė norima padaryti „Žag-rės“ sindikato vardu ir dirbdinti padargus sulig „Žagrės“ nurody-mu. Didelė rei-kalingų pinigų dalis jau suorganizuota. Išrinkta fabrikui Mauručių stotis kaipo patogiausia komunikacijos vie-ta, nes iš čionai lengvai galima pasiekti geležinkelio, Nemunu ir plentais netikta viša Suvalkų guberniją, bet didelę dalį Kauno ir Vilniaus gubernijų.

Dalininkas. „Saltinis“.

VARENA, Vilniaus gubernatorius. Mūsų parapijoje daug yra sodžių, bet nei vieno nėra išėjusio į vienasdžius. Jau buvo Barcių sodžius susitaręs, par-sivežę matininkų ir išmieravo laukus.

Gyventojai traukė liosus (bur-tus), katras kur ištrauks, tam tē-nai bus, nes yra nelygus laukai: vienur geresnė žemė, kuturi smėlynai, pagaliaus ištrauks liosus pamatė, kad vieniems teko per-daug gerai, o kitiems suvis blo-ga. Tokiu būdu vieni buvo užga-nėdinti, o kiti norėjo, kad antra karta permierotu. Dabar nuta-rė taip: kam teks gera žemė, o kam blosa, tai gavusis geros žemės atmokės tam, katram teks blo-ga, pinigais. Palė tokį nuta-riamą sutinka visi ir žada skirstyti į viensėdijas. Geras daiktas būtų, kad ir kiti sodžiai eity į viensėdijas, kaip Bobriškių, Druc-kūnų ir kiti sodžiai, nes iš to kras-to visų laukai lygus, mažai yra smėlynų.

Giraitės Macukas.

TRAKAI. Blaivybė. Mokykla. Trynučiai. Pas mus žmonės mėgs-ta išsigerti. Mūsų diekonas kun. Malinkevičius pradėjo uoliai ra-ginti žmones užsirašyti prie blaivybės, ir didžiuma žmonių noriai rašosi, bet atsiranda ir tokų ne-susipratėlių, kurie nenori užsirašyti delto, kad kūningas juos ne-prašytu prie lietuvių. Ir pas-mus yra tokiai, kurie pasakoja žmonėmis apie kokiai tai „polka“ vaikai latviškai, rusiškai. Sunkus

tu telefonu maždaug ligi kitų me-tų liepos mėnesio. Toliau ties-dar telefono iš Vilniaus Varšavon. Taigi kitamet jau galima bus susikalbėti telefonu tarp Vilniaus ir Peterburgo, o 1914 m. manoma jau sujungti su Peterburgu ir Varšavą.

Esperantininkų kongresas. Kn.

Al. Dambrauskas, Šv. Kazimiero draugijos pirmininkas iš „Drau-gijos“ redaktorių, rugpjūčio 3 dieną išvažiavo į esperantininkų katalikų kongresą (suvažiavimą) Buda-peštan, Vengrijon.

DARSUNIŠKIS, Trakų pav.

Saptūnas. Kaip pačiamie miest-lyj, taip ir visoje Daršuniškės pa-ripijoje yra užsilikę labai blo-gas paprotys: visokis varažbitai, burtai ir saptūnai.

Nesenai buvo Darsuniškės mies-telyje šitoks atsitikimas: Apėdē negeras šuva gyvulius. Štai visi supuolė parvežti šauptūnai (reikėjo apie 2 mylios važiuoti).

Tai vis zmonių tamsumas.

A. Žukauskas.

PAŠAMINĖ.

Ir čia prietarai.

Labai stebjuos, kas ten taip géri-si Pašaminės jaunimui. Aš neran-du nieko pagirtino. Tarp žmonių labai prasiplatine ir būrtai. Štai ir pavyzdis. Jei šuo bėgdamas per kaimą išgaudino vaiką, tai moters tuoj bėga to šuns kirpti ir vaiką rūkina. Bijo visokius akių. Taigi čia stebētinai tamsus žmo-nės.

A. Keleivis.

liams išgamos, kad paleidę ant svetos gyvent savo vaikelius daugiau apie juos nesirūpina; pati girtuokliau, žmona gi su vakis bėda kenčia, vaikai žuva bažnyčiai ir tėvynei. Taigi pasirodo gyvas reikalas lietuviams įsitaisyti našlaciams vaikams savo prieigauda, apie ką rūpinas jau Pašalpos draugija. Kad tikta lieutuviai daugiau remtų ta užmaunymą.

Jg. Lp.

Naujas latvių laikraštis „Laika Atbals“ žadas eiti Rygoje nuo 11 rugpjūčio.

Latvių sceniškoji draugija 5 rugpjūčio atliko ketvirtą metinį susirinkimą, i kurį iš 350 sanarių atvyko 200. Pirmiškavano Melnalksnis. Is atskaitos pasirodė, kad buvo surengta perėita metais 188 spektaklių, i kurius atsilankė 103.840 žmonių. Surinkta nuo bilių 52.685 rub.; gryno peleno viro labo likę 3.208 rub. Senasis latvių teatras nors gauna nuo mesto 18.000 rb. pašalpos, visgi duoda nuostolius.

Draugija nutarė statyti savo nauja teatras.

Policiantams būsių įvesta nauja forma, nes dabartinė dabar dažnai sumaišoma su oficierių.

Nuštropotas liko 300 rub. redaktorių, latvių darbininkų laikraščio „Arodneeks“ Janis Spure už straipsnių: „Ekonomiškas judėjimas“.

(„Rygos Garsas.“)

Iš Amerikos.

Kaliniai pakėlė maištą. Jackson, Mich. rugsėjo 4. iškilo vietiniame kalėjime maištą: 75 kaliniai, daugiausiai negrai, buvo padare suokalbi nužudyti savo sangu ir pabėgti į laukus. Kaipgi jie buvo ir užpuolę ant sargybos. Bet ta, ant laimės, suspėjo pastovėti už save ir šaukėsi milicijos. Kada milicija pribuvo, tai rado baisią kovą ir šaudymus tarpe kalinių ir sargybos. Pagančiai milicija kalinius numalšino ir kaltesnius maišto vadovus nuplakė rykštėmis, pririše aplink bačkas. Dabar eina tyrinėjimai: kas buvo kaltas to pralieto krauso (kadangi daug yra sužestu ir suplaktu). Kaliniai sako, jie nori geresnio maisto, o kalėjimo vyriausybė tvirtina, kad kaliniai esą „labai ištivirkę“.

Daug žuvų audrose. Pittsburgh, Pa. Kaip surinkta pastarosios žinios, pasirodo, jogi rugsėjo 3 ir 4 dienomis delei audri ir debesu plėsimo po Pennsylvania, Ohio ir West Virginiją pražuvo apie 40 žmonių.

Valgykite bulves! Pabrandus mėsai, Bostono majoras Fitzgerald pataria valgyti daugiausia bulves ir boykotuoti mėsa. Jisai tikrinas, jog iš bulvių galima esą pagaminti nors šimta įvairiausių valgių. Paprasius, kad jisai nurodytu tuos būdus, kaip reikia iš bulvių pagaminti įvairius valgius, majoras Fitzgeraldas sušuke: „Spirkinkite, virkite, kepkitė, šutinkite, arba sukupojusios ir, lyg vištieną, išvirusios dėkite ant stalos!“ Bet to, jis patariąs valgyti daugiau ir kitų daržovių, bet daugiausia — bulvių. Ypač šiemet, kada bulvės labai užderėjusios, pigiai būsių galima prasimai-

tinti.

Pabėgo su tėvo mylimaja. Is Sterling, Ill. rašo, jog turtingo farmerio sūnus, Richard Lewis, 18 metų vaikinas, pabėgęs su poeniai Hazel Champlin, 45 metų amžiaus našle, kuri tarnavusi, apie 5 metus, pas jo tėvą — taipgi naš-

li — Lewis, su kuriuo neužilgo Floyd Allen, atėmusi iš šeifo kalinį. Kai užpuole ant miesto teismo, jų buvę viso 8, bet iš tų sugauta ligi šiol tik sie: Floyd Allen, Claude Allen, Fred Allen, Victor Allen, Byrd Marion ir Sidney Edwards, Wesley Edwardo ir Sidna Alleno nesuranda.

Reikalauja, kad miestas pasiduotų. Is Douglas, Arizona, rugpjūčio 11 d., praneša, jog sukilėlių, meksikiečių, vadas, pulkininkas Antonio Rojas, formaliskai pareikalaves, kad miestas Agna Prieta pasiduotų i 24 valandas laiko. Jei to nepadarysių, tai jis ketinaus su 1,000 vyru ant jo užpulti. Tuo tarpu miestą gina 200 federalų ir 400 yaqui indijonų. Pulkininkas Begne, po kurio vadovyste esą federalai, pasiuntęs i El Paso konsulinui Llorentui telegramą reikalaudamas, kad šisai prisiūsty jam pagalbą. Gi iš El Paso, Texas, pranešama, tā pačia dieną kaip augščiau paminėta, jog išsiunčiamā du traukiniu, pilnu yaqui ir maya indijonų iš Juarez. Traukiniai eisiau per Amerikos sieną i Douglas miestą, o indijonai iš tėm pribūsia į Agna Prieta, federalams i pagalbą. Tačiaus apie tai dažinojė Roja ir žadas amerikoniams atkreptyti, jei tik tie indijonų pulkai eisiau per Amerikos teritoriją. Jis apie tai pranešęs net Douglas miesto gyventojams-amerikoniams.

Apskundė ex-komisionierį. Perėita savaitė, kaip rašo iš Washingtono, apskustas indijonų reikalų komisionierius Robert G. Valentine, kuris rezignavęs rugpjūčio 10 d. už gabenumą į indijonų rezervaciją svaiginančių geraulą. Tiesos departamentas paėmės tą dalyką ištirti. Skundiko vardas, kol kas, dar nepaskelbtas.

Pašakarniu i L—ca (išvažiuoja mokytus Valparaisan) jo vietoną išrinktas p. J. Kirdėjus, kuris manome, irgi kuopai daug gero padarys. Jei tik žemos (mūsų rugiųapjūtė) sezone pas mus bus ramu, manome saviesiams tautieciams daug ko pagelbēti apšvietimo reikaluoose. — Rugsėjo 10 mėnesio išsiemė pylietystės prieras tris lieutuviai. E. X.

TUSCROCA, PA.

Atkeliaus man į ši anglekaias apgyventą miestuką, ējau gatvė besidairydamas ar nepamatysiu, sakau, savo vientaučiu, bežioplėjant: kaip gi: išgirdau lieutuviškai dainuojant! Aš patrankiai tiesiog į tą pusę ir užėjau... saliūnā, kuriame radau bežioplėjant dvi moteris, ketverių kūdikių nuo 2—4 metų amžiaus ir apie dešimtką vyru. Pasiteiravus man čionai pas juos, viska sužinau apie šią lieutuvišką koloniją: kad visi susirinkusieji čion į saliūnā „laiko mišias“, kad turi 3 lieutuviškas smūkles ir iš viso čia yra apie 12 lieutuviškų šeimynų.

Davus man jiems už virš suteiktas

žiniuose didelę ačiū, pradėjau tarpiai — paklausę: kur mano maišas su kningomis (kurių tėn buvo apie \$45 vertės). Man apsidariu aplinkui ir nebematant savo tavoro, kurie iš po visu akių dinga — bėgome visi, maži ir dideli gaudytis vagies ant gatvės ir tuo-

juos tokį pagavome benesantį mano kningas į savo stubą. Kada aš priėjau su kitais vyrais prie to žmogaus, nešančio mano maišą į savo stubą ir pareikvalau idant sugražintų man, pastarasis grąsino visus mus iškapotis su kirviu;

vienok to nepadaręs, atidavę mano maišą man. Pasirodė, kad tai yra tūlas Stasys Kumėtis, kuris atsibaldodamas į Ameriką savo

pačiai su mažais kūdikiais buvo

„pamiršęs“ Lietuvoje ir gyveno

sau kaip „kavalierius“ besirenkant sau panele; o savo šeimynos

jokiui būdu nenorėjo atsiimti iš Lietuvos; jo moteriškė ūtaip-tai

susirankojus skatiko atkeliovo

pas savo „vyra“ su kūdikiais (vyras savo pačiai bei vaikamas, būdamas keletą metų vienas sau,

neišsiuntę jiems nei cento). St.

Kumėtis sveikas fiziškai vyras,

mėgsta daug gert — mažai dirbt,

nuo savo draugų mėgo ir mėgsta

vogti irankius iš kasyklų, ir da-

bar, čionai prie progos, prie pa-

vogimo mano maišo, norėjo kaili

išpertis Kumėtini, bet pastarojo

pati atpraeš mno pirties. Pora

mėnesių atgal, prie tos pat smūk-

lēs, nuo biedno italiujono pavoges

ice creamą su visa mustuke ir iš-

ėdės nei muštukės nesugražino

vargšui.

Šiaip čionai žmoneliai gerai gy-

vena, tiktai labai atsitolinę nuo

apšviestos; į čionai pareina vos 4 egz. apniukusios „Saulės“.

te jodinėja šviesesni ant mus sprando, o po smiert bus mums geriau; o jiems... oi, oi, oi...“

Saliūninko pavardė Pliauplis, bet kaip girdėjau, jo prisiega išsireikšė šnektoje su angliais: „mes lenkai“... ir tt.; tur būt jos patvardė ne Pliauplienė, bet Pliauplynski; poni Pliauplynski angliskoje kalboje skaito daug — lieutuviškoje nieko. P.P ilėnas.

GARY, IND.

Vietinių lieutuviai sumanė sutverti Susivienijimo Lietuvių Amerikos kuopą ir tuo tikslu rugpjūčio 22 dieną, 2:30 val. po piečių bus susirinkimas, ant 1229 Washington st. Bus prakalbos apie SLA. ir kitus dalykus.

Darbai šiuo tarpu eina gerai, tik labai sunkus ir pavojingi. Būtai čia labai brangūs. lieutuviškoje nieko. P. Pilėnas.

SO. MANCHESTER, CONN.

Rugsėjo 8 d. buvo čia pirmą kartą, Town salėje, prakalbos, kurias surengė du lieutuviai darbininkai pp. J. Žokas ir A. Zokaitis. Kalbėtojas buvo iš I. W. W. lietuvių darbininkų skyriaus atstovas p. J. Smitas. Kalbėjo įsisi apie Lawrence, Mass. darbininkų-audėjų streiką ir apie darbininkų vadovus, Ettorą ir Giovannitti. Nurodė, kaip neteisingai elgiasi kapitalistai ir Lawrence miesto valdžia, kuri nekalta sukišo į kalėjimą darbininkų vadovus. Toliaus kalbėjo apie I. W. W. uniją, kuri anot jo, dar žymėjo ir ateityje gali dangero darbininkų labui nuveikti. P-nas J. Smitas kalbėjo per du atvejus. Prakalbos buvo pamargintos deklamacijomis. Deklamavo p-ni J. Salaveičiukienė iš New Britain, Conn., ir p-lė U. Kumpiūtė iš Hartford, Conn.

Nors So. Manchesteryje gyvena nedidelis būrelis lieutuvų ir tie pati išsimetė, vienok i prakalbas susirinko beveik visi lieutuviai. Atėjo į prakalbas taipgi beveik visos merginos ir moteris. Tokiu būdu, mūsų miestelio moteris ir merginos galėtų būti didesnių miestų moterims ir merginoms, gražiu pavyzdžiu (? Red.). Žmonių susirinko apie 150 asmenų.

Be to, reikia paminėti, jog buvo renkamos aukos Ettoro ir Giovannitti bylos gynimui. P-lė U. Kumpiūtė ir A. Zokaitis perėjo per susirinkusius ir surinko \$12.42. Atitraukus lėšų uždenimui \$4.80, liko Ettoro ir Giovannitti bylos gynimui — \$7.62. Piningus pačių p. J. Smitas.

J. Žvalgas.

ROCHESTER, N. Y.

Rugsėjo 8 d. buvo vietinės lieutuvų Šv. Jurgo parapijos surengtos teatras; vaidino Šv. Cecilijos choro artistai-mylojėtai „Nesiprišink“. Pelnas nuo teatro skriūrimas parapijos naudai. Buvo taipgi dainos, deklamacijos, monologas ir pora trumpū prakalbėlių.

Lietuvos Kareivis.

PATERSON, N. J.

Rugsėjo 2. čiarykščiai lieutuviai turėjo apvaikščiojimus (paroda) — tai yra tā diena buvo pašventintas lieutuviškos bažnyčios. Parodoje dalyvavo iš viso tik trijų draugijos ir viena kapelija. Po apvaikščiojimo atsibuvovo parapijinis balius Turner Hall, kur ižanga buvo neapmokama — tikėtasi mat buvo visus iškaščius išrinkti ir dar pelni ganti tik iš gérinė. Žmoneliai, žinoma, Dievui ant garbės girsnojo taip, kad kaip kam bešokant pašlijus be kito pagalbos buvo sunku atsikelti.

Reikia palinkėti, pagaliaus, Liet. Sūnų draugijai gérų pasekmę, kad išvinkint savo sumanyti. Įkurus kningyną, bus gal-

ziški debatai“ (mūsų kalboje: peštynės), nes čionai tas gana tankiai „praktikuojama“. S.

DERRY, N. H.

Apie šitą miestuką, rodos, dar nebuvu nei viename lieutuvų laikraštyje rašyta. Lietuvių čia nedang, tiktais dvi šeimynos ir keturi pavieniai. Daugiausia čia gyvena francūzai. Darbai eina nepergeriausia, bet darbą nesunku gauti. Yra čia keturios čeveyrykų dirbtuvės, tai ir viskas, kitių dirbtuvų nėra. Pragyvenimas gana brangus — 4.50 lgi 5 dolerių savaitei.

D. Janulionis.

DONORA, PA.

Šitame miestelyje lieutuvų gyvena nemažas būrelis, šeimynų bus apie 70 ir tiek jau pavieniai. Vietinių lieutuviai dirba daugiausia vielų dirbtuvėse. Uždarbiai nevienodai — nuo \$1.75 centų iki 3—4 dol. dienai už 10% val. Draugijų čia yra apie penkios: dvi bažnytinės, Lietuvių Ukėsų Klubas, SLARKA, kuopa ir T. M. D. knopa. Bet visos nieko gero neveikia. Jei ir susirenka jų nariai į susirinkimus, tai tik, kad pasibartinti, prasipavardžiuoti, pasiepti vienas kitą. Jaunimas taipgi nieko gero neveikia. Neskaityti leidžia be jokios naudos.

Lietuvaitis.

CHESTER, PA.

Rugsėjo 8 d. čia atsibuvuo L. S. S. 68 kp. parengtos prakalbos. Kalbėjo J. Gaigalas ir J. Stasiulevičius. Žmonių buvo susirinkę apie porą šimtų. Buvo taipgi ir deklamacijos, kurios tačiaus ne kaip nusisekę.

Lietuviai Chesterje gyvena gana diktokas būrelis. Dirba daugiausia audinyčiose. Apšvietimas — tai kaip į kitouse mažuose miesteliuose; trūksta apšvietinimo jaunimo, kuris galėtų ką nors žymesnio nuveikti. Liavas.

TORONTO, CANADA.

Šitas miestas guli ant kranto ezero Ontario, apgyventas įvairiu tautų žmonių, daugiausia anglų. Darbai eina neblogai ir todel pribuviuose nesunku gauti darbą. Darbų čia yra visokiu. Randasi čia ir lieutuvų gražus būrelis. Skaitant vyrus, vaikus ir moteris, bus apie 300 asmenų. Apšvietimas — tai kaip į kitouse mažuose miesteliuose; trūksta apšvietinimo jaunimo, kuris galėtų ką nors žymesnio nuveikti. Liavas.

Rugsėjo 25 d. Lietuvos Sūnų draugija pārengė

ma naudingiau praleisti liuos
līkė valandas.

Buvęs prakalbose.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Rugpjūčio 29 d. atsibuvo jaunomenės susirinkimas, su tikslu reorganizuoti dainininkų chorą, kas ir pavyko. Pereitai metu čionai gyveno choras, kuri rėmė pinigaiskai vietinis J. V. L. Klubas. Dabar prie choro reorganizavimo daugiausia prisidėjo ir pasidarbavo p. V. Jaunuška, kuris agitavo vietinių jaunimą ir savo lėšomis sukvietė pirmajį susirinkimą. Taipgi buvo pakvietas į susirinkimą ir senas choro minkitojas bei vedėjas, p. L. Ereminas, kuris pribuvė ir diktiai pagelbėjo savo patarimais iškūrė mūsų sumanymą. Tuo pačiu kartu buvo prašoma p. L. Eremino, kad ir vėl apsiūtų chorą vesti ir mokinti. Jisai išspradžių buvo atsisakęs, bet paskui visu prasomas ir vėl apsiūmė. Ir pereitą pėtnyčios vakarą buvo pirmutinė repeticija. Repeticijos ir ant toliaus bus laikomos pėtnyčių vakarais, nuo 8 val., p. Šezos salėje, 650—3-čia ave. ir kampas 19-tos gatvės. Prisirašant į chorą, vyrai turi mokėti 25c. ištojimo mokesčius ir po 25c. mēnesiniu o merginos — 10c. Visi, o ypač merginos, yra kviečiami rašytis į chorą.

Choro narys.

LAWRENCE, MASS.

Užtojus rugpjūtiniui, vėsesniams metui, prisidėjo didesnė žmonių draugijoje veikmė: atsidarė vienos, privatinės, draugijinės, su-tarinės mokyklos. Atsidarė ir teatrų ir kitokios smagumo vienos, kurios vasaros karščio metu buvo tuščios. Lietuvių tarpe, ypač jaunuju pakilę didis entuziazmas visuomeniame veikime, būtent mokyklų klausime, vakaru rengime ir tt. Moterų „Birutes“ Draugija nutarė atidaryti lietuvių, anglų kalbos mokyklą, be to dar šeimininkavimo skyrių. Surengti vieną kitą balį ir paskundam, turėjus doleruką kasoje, prakalbas, lekečias. SLA. kuopa rengė 15 rugpjūčio prakalbas; buvo Pr. Živatkaukas. TMD. kuopos valdyba ir gi ketina neapsileisti šiemet. Ji žada reguliariskai, kas dvi savaiti, rengti paskaitas viuose draugijinuose ir moksliuose mūsų gyvenimo reikalauose. Laukiu tiktais šiemet išleistu naujų leidinių. Be kningų susirinkimo šaukti valdyba negali, nes sariai ir taip jau neužganėdinti, kad ilgai negauna kningų. — Keletas lietuvių žada šiemet važiuoti Valparaisan, keletas į ventinias mokyklas istoja, o kiti namie, vėkais lavinasi. Pažymėtina dar, kad pustuzinis jaunų vyrų mokos tarptautinės Esperanto kalbos. Žodžiu, pas mus lietuvių daug žada gero, naudingos. Laukime tiktais vaisių.

Esperantininkas.

MŪSŲ DIRVONAI.

I.

(Jaunomenės organizacija. — O kodel ir ne intelligentios? — Perdaug esam „tarptautiski“. — Pirma apsidorokime namie.)

Mes gyvenam tokioj godynėjė, kad ir norėdami ant vietas stovet negalime. Viskas bėga, lekia, vejas; viskas traukia vienas kita eiti pirmyn. Todel ir nesisteb-

kime, kad pas mus atsiranda nauji darbai, bet eikime ir dirbkime. „VL.“ N29 rašo ižengiamamjamame straipsnyje: — „Laikas mūsų jaunuomenei iškilti“. Čionai kalbama apie mūsų moksleivių, kurie reikia sutverti savo rateli, kurio (to ratelio) mazgas berods jau keli metai atgal yra užmegsta. Kaip tėn nebūt, o pradžia visgi yra; tik reikia moksleiviams stvertis už aktiviško darbo su energija. Ir tai reikia imtis už darbo visiems, — netik moksleiviams, bet ir tiems, kurie yra bage kokiui-nors mokslus, nežiūrint kokio skyriaus mokslo kas ējo. Reikia mums syki gū uždėti kokia nors pirmieviškojo jaunimo ir intelligentų draugiją. Beabojonės, gal nevienas iš mūsų pasakys, jog iekvienna mokslo arba profesijos šaka turi savo skirtingu reikalau. Kas gi tā ir ginejia? Bet pakol dar mēs esame taip jau ni ir nešiubojoje, kaip yra kitos mūsų kaimyniškos tautos, tai da ir negalime skirtystis į skirtingu profesijų ratelius. Tad nėra mums kitokios išeigos, kaip tik susitelkti į vieną didelį kūną, kur pasidaline darbą, dirbtume žednas pagal savo profesiją.

Mes labai gerai žinome, kad mūsų kultūriški amerikonai, ženčiai bei viena profesija turi savo tam tikrą drangiją, kurioje ir rūpinasi tik savo reikalais. Bet tuom-pat laiku mēs pas juos randame nemažai ir tokią draugiją, kur sueina į vieną net keli desetkai skirtingu profesijų, idant būtų galima pasekmungai dirbtai darbą. Viena iš tų draugijų yra „National Municipal League“; antra — „American Technical Society“. Čionai šiose draugijose mēs randame beveik kiekvienos profesijos žmones. Nes šiandien gyvenimas taip susiklostęs, kad negalima vienam žomgiui apsieiti be kito. Patsai mokslas šiandien negali būti vienpusiškas, bet visapusiškas. Todel ir patsai gyvenimas priverčia tėmyti į dalykus iš visų pusų ir dirbtai darbą bendrai susidėjus. Ir to dar neužtenka. Kultūriškos tautos neužsiganėdina vien tik naminėmis draugijomis, bet turi ir tarpautiškas. Taip va yra „International Society of Civil Engineers“, „International Society of Architects“ ir daugybė kitų. Matuojų reikai yra vienodū, kokieje tik šalyje negyventum. Todel patsai gyvenimas verčia tverti ir tarptautiškas draugijas, idant būtų galima turėti artimus ryšius profesionalams vieni su kitais po visą svetą ir, kad darbas būtų pasekmingesnis.

Bet šitas yra visai kas kita tarpe mūsų vientaučių, lietuvių. Mums pirmiausia reikia da ir pas save namie susiorganizuoti. Mūsų tautystė jau nemaža — nors ir esame išsimėtę po visas dalis pasaudo. Vienok tvirtos savo intelligentų ir moksleivių organizacijos dar neturime. Turime, tris Lietuvas“: Didži, Mažoji (Prūsai) ir Amerikos Lietuva. Esame pasiskljetę po milžiniškus žemės plotus, šimtai tūkstančių gyvename net ir laisvose šalyse, vienok nemokam atrasti sau papédės ir susijungę į vieną didelį kūną — draugiją. Kaip jau bekalbėti apie tarptautiškas mūsų draugijas, kad neturime nei tautiškų! Todel tie jaunikaičiai, kurie nesinei pakelė balsą apie sutvėrimą Amerikoje lietuvių moksleivių (pridėjė: ir intelligentų) draugijos, yra verti, kad juos aukso ausimis mūsų tauta ir apšviestūnai išgirstu!...

Mes ištiesi turime nemažus dirvonius, kur žagrė dar niekados nebuvo įsmiegti. Reikia tik dirbtai. Taip kaip ir p. Šivickas, rašydamas apie reikalingumą moksleivių ratelio (čionais, Amerikoje), mini, jogi mēs susivieniję daug-daug galėsime darbo atlikti, ku-

II.

(Daktarų susivienijimas. — Medis sutrūnusiomis šaknimis. — Reikala inteligenčiai susivienijimo. — Daidesnis reikala mēnesinio žurnalo.)

Nepersonai Chicagoje atsibuvo Lietuvių Medikų susirinkimas, ar „susivažiavimas“. Tur būti pirmą kartą Amerikoje lietuvių daktarai susirinko. Patēmijus šią mūsų vientaučių medikų susirinkimą, nevienas tikėjosi daug kero iš to susivažiavimo išgirsti. Bet apsirksta. Ir štai delko apsirksta. Mēs tikėjomės, kad mūsų vientaučių daktarai turi kiek nors „idealų“. Pasirodė, kad daugiausiai jiems rūpi savo amato apsaugojimas. Mūsų daktarai pasiskubė išnešti rezoliuciją, kurioje visi jie tariasi kovoti priešas šundaktarius ir ivairius apgavikus „institutus“, kurie vien tik išnaudoja mūsų visuomenę. Tiesa, kad tai puiki rezoliucija. Bet tai tik žiūrint iš vienos pusės. Gi žiūrint visapusiškai atrado, kad kad mūsų daktarai sodina medijus supuvuomis šaknims, norint joms ištiesi atrodo ir tiesus ir augštus. Mūsų visuomenė tokį medžių tiek daug prisodino, jogei iš visų eilių metų, pakol tie džiūnos medžiai išgis ir ištrūnės. Ar gi ne aišku, jogi mūsų daktarai turėjo jau perteiktyti, iškur kila viso piko šaknį, ir kokiu būdu jas išranti. Ar gi ne aišku mūsų daktaramas, jogi mūsų visuomenė delto duodasi prigavikams saue engti, kad nepažista hygienos, ir nežino, kas tai yra medicinos mokslas bei geri daktarai. Tai gi, ar čia nėra didelė dirva mūsų daktarams, idant savo žmones lauvini to svarbūsio mokslo — hygienos, apie užsilaikimą žmonui patsai savę? Apie 4—500,000 lietuvių Amerikoje laukia ištroskė žinystos apie save. Bet nėra kam mokinti: mūsų daktarai užimti „savo interesais“... Manding bus daug daugiau pasekmingesnė kova ir su ivairiais apgavikais-šundaktariais, kada mūsų žmonės bus gerai apšvesti tame klausime. Trijų milijonai to laukia! Ar gi negali susitelkti mūsų (tai yra Amerikos ir Didžiosios Lietuvos) daktarai į bendrą darbą ir inkurti mēnesinių žurnalų, kur būtų rašoma vien apie sveikatajį ir apie užlaikymą žmogaus kūno, bei kaip ir kokiu būdu reikia apsaugoti nuo ivairių ligų; koki maistą geriau naudoti kokia me metlaikyje, kokiai rūbais dengti savo kūną, idant nejanustą staigū oro atmainų, kaip ir kokiuose kambarinose gyventi, — vienu žodžiu: aiskintų viską ta, kas tik yra reikalinga, kad žmogus suprastu apie save ir dažinotu tą viską, kas jiji varžina ir kankina. Tas, galima sakyti, būtų mūsų gyvenimė padarytas milžiniškas žingsnis, ir tik tokiu būdu geriausi būtų kova netikus šiandieniniai apgavikais, bet ir su „gerais daktarais“, kurie dažnai neįmanėli žmogeli... papjauja. Bet tik tada, kuo met žmogus pradės suprasti, kas yra bloga, o kas gera. Juk priežodis sako: „Sveikame kūne, sveika ir dvasė“. Todel sodinkime medžių sveikomis šaknimis ir laistyklėmis, o ne viršunes ir aplėpusias šakas, kur saulės spinduliai neineinai.

Mes ištiesi turime nemažus dirvonius, kur žagrė dar niekados nebuvo įsmiegti. Reikia tik dirbtai. Taip kaip ir p. Šivickas, rašydamas apie reikalingumą moksleivių ratelio (čionais, Amerikoje), mini, jogi mēs susivieniję daug-daug galėsime darbo atlikti, ku-

met būsime susitelkė į krūvą argu draugiją. Pilnai su tuo sutinku ir prisidėsiu prie dailaus darbo. Bet išreiskiu savo nuomonę, — kaip pirmame straipsnelyje minėjau — jogi mums reikia telktis į vieną draugiją, ir reikia organiznotis netik moksleiviams ir daktarams, bet ir visiems intelligentams-apšviestūnams žmonėms.

„Keleivis“ beskritikuodamas suntingais, neva už socializmą, taip nusiyre nuo etikos ir paprasto proto ribų, kad ir mandagumo tinkamo, kaip laikraščiu, pas jį nebeliko. Nors „Keleivis“ vadina save, girdi, esąs „progresivisku“, bet toli jis nuo to iš moralisko atžvilgio... Po teisybėi „Keleivis“ dar su niekuo rimtai-logiškai apie dalyką nepakalbėjo, o vien tik riksmu, koliojimais varo savo karjerą — skriaudamas do-riškai visuomenę.

Jurgis J. Luben.

nėliai, savęs žūdytojais. Tokiu žmonių samonė labai dar neišsigrynuusi — nepajėgianti suprasiti visatos išstatymų, kuriais valdomi daiktai, ir per tai lengvai jie pasiduoda žemumo instinktams, liekasi saužūdžiai, patiš neišmąnydami, kaip ir delko...

redaktorius, norėdamas pasistatyti „mandras“ prie savo skaitojo, purvina kitus. Kitapakant, kitu nugaromis nori prie „garbės“ prilipti.

Lengvas keliais į garbę! „Kataliko“ redaktorius, anot jė, girto klasis, „Lietuvos“ redaktorius — barškalas, „Draugo“ redaktorius — žioplis, „Vienvės Lietuvninkų“ redaktorius — bet apie ši žmogų verčiaus tylėsimę, ne socialistų“ koliojimose žodyne mėra to bjauraus žodžio, kokiui nebūtų vadintas „Vien. Liet.“ redaktorius. Tai, mat, žodžio laisvė! Savotiška ir daili, ar ntiesa?

Pasižiūrėjus į visą tą nevalyvą žodžio laisvės mindžiojimą, piktines iš to ir stebiesi: ar jau mes taip žemai stovim, kad visa tai tylių ir kantriai pakeliam?

Socijalistas.

ZODŽIO LAISVĖ.

PASTEBĒJIMAI ĮŠ SALIES.

Keista pas mus ir gana. Pirmo buvo varžytinės už encyklopedijos pirmbybę su TMD., o dabar vėl incidentas — leidėjo su jos redaktoriais. Na ir vėl gal prisieis likties be jokios encyklopedijos... Taip mat jau mums sekasi.

TMD. 5-tam seimui, vienas iš jo delegatu buvo padaves sumaņyma įsteigti encyklopedijos fondą prie TMD., į kurį rinktisi encyklopedijos leidimui pinigai. Bet tuo tarpu inėjus posėdin Dr. Šliupui, buvo užklausta jo nuomonės apie šį dalyką. Dr. Šliupas, užuot pažvelgti nuodugniaus į dalyką, pasiskubino sukritika prieš sumanymą, privėžiandomas, kad didesnei encyklopedijai už p. Olševskio, mēs neturėsme nei rašytojų užtektinai, kad parašyti — o apie pinigus tai — nei kalbos...

Mums gi tas dalykas atrodo ki- taip.

Pas mus visko yra užtektinai. Tik vienybės, energijos prie darbo stoka. Oi reikia mums Bis-markio, kad mus į krūvą sutrauktu...

Šiomis dienomis galutinai jau tampa užbaigtas ruošti „Vienvės Lietuvninkų“ išleistuvėje Dr. Garmaus raštas — referatai iš Biologijos ir Bakteriologijos, kurį jau greitu laiku TMD. dalins už šiuos (1912) metus savo nariams. Gražus ir naudingas rāstas. Linktina vien, kad kuodau-giausiai žmonių jি gautų.

N28 „Laisvosios Minties“ ne-koks p. Sn. straipsnyje „Tautystė ir Valstybė“ bando iškurti iškurti: kas tai ta tautystė iškur jí imas gema.

Silug p. Sn. nuomone išeina, kad tautystės idėa kiltanti iš apačios pažemiu — o ne iš viršaus — augštumos. Išteisybės, tokis p. Sn. tvirtinimas yra priešingus amžinosis visatos išstatymams. Čia dalykai yra kaip tik antraip. Tautystė yra pamatas, ant kurio guldosi doriškas žmogaus išlikimas-gyvenimas. Ir todel tautystė pas žmogų kila ne iš apačios — pažemiu, bet iš viršaus — iš augštės. Ta idea „tautystė“ žmogus su savim ateidamas ant svetos atsineša, todel jí taip ir brangi — žmogui... kas tik moka jà vertai suprasti ir pajauti. Tiesa, yra žmonių, ką gyvena apmire tantystėje, nejausdami ant savęs to didžio amžino visatos išstatymo...

Kalbant apie „Lietuvos“ redakeją, sakoma: Jurgelionis mainės kailį, šunvodegavęs, kvilbų ir gali gana pasakydavęs, bet buvęs gabus redaktorius ir literatas, o dabartinis „Lietuvos“ redaktorius neturis kultūros žmės, ir „barska, kaip medinis barskalas“. Tai žodžio laisvė. Kokia savotiška ir daili, ar netiesa?

Ir tokia „laisvė“ apsireiskia socialistų organe „Kovoje“, kurios redaktorius, norėdamas pasistatyti „mandras“ prie savo skaitojo, purvina kitus. Kitapakant, kitu nugaromis nori prie „garbės“ prilipti.

„Keleivis“ beskritikuodamas suntingais, neva už socializmą, taip nusiyre nuo etikos ir paprasto proto ribų, kad ir mandagumo tinkamo, kaip laikraščiu, pas jį nebeliko. Nors „Keleivis“ vadina save, girdi, esąs „progresivisku“, bet toli jis nuo to iš moralisko atžvilgio... Po teisybėi „Keleivis“ dar su niekuo rimtai-logiškai apie dalyką nepakalbėjo, o vien tik riksmu, koliojimais varo savo karjerą — skriaudamas do-riškai visuomenę.

Zemaičių Antanas.

SUSIVAŽIAVIMAS
Amerikos Lietuvių Moksleivių
Chicagoje.

Senai jau yra rašoma per laikraščius, jog reikalinga lietuvių moksleiviams susižiūti vienan ryšin, bet ligi šiol tai buvo vien balsas tyruo. Tatai, mēs, Chiegos ir aplinkinių mokyklų moksleivių, nutarėme laikyti visų Amerikos lietuvių moksleivių susižiūvamą, kuriame galėsime tvirtai susiorganizuoti. Susižiūvimo laiką skiriame 27, 28, 29 rugpjūčio, 1912 m.

Siuomis kviečiame visus lietuvių moksleivius Amerikoje, netaisižvelgiant į pažūrą nei lyti, dalyvauti susižiūvime. Jei kuri negalėtų atvykti, ategi, tai tegu išreiskia raštu savo nuomonę kaslink susižiūvimo įtare.

KAZYS PUIDA.

PASKUTINĖ AŠARA.

(Tasa).

voms, sunkų uždavinį išrišti. Prie kiekvienos progos mesdavo ji ton pilkon, šešmon, iš paviršiaus, lietuvio kaimiečio krūtinėn, klausimą po klausimo, kuri gal nei geras filosofas nebūtų pasidrovenės. Ir iš kur būtų galėjė atsirasti tokie svarbus gyvenimo klausimai jaunos čigonėlės krūtinėje? Čigonų tarpe gyvenant visą laiką, juk netekojai nei mažiausio doros šešelio matyt, visas gyvenimas susidėjo iš ištisos žmonių skaudimo, apgaudinėjimo, viliojimo eilės. Niekis stebėtino, kad tokiose dvasios tamasybėse sužinba maža doros liepsnelė, kuri ilgai nuijui žmogaus krūtinėje pavirsta į neužgesinamą, liepsnojančią laužą. O kas jau syki užgimsta žmogaus krūtinėje, tai tas jau jieškosi takų ir progos prasimuti aikštē, eti gyvenimui ir tarnauti savo būtybės tikslui...

Kartais rodydavos jai, kad pakeltasai darbas sunkia našta puola ant silpnuciu jos pečių, kad pastatytasai tioklas nepasiemiamas. Tokiomis valandomis ji nubėgdavo mintimis į pastarųjų laikų atsitikimus ir atsiminus, kad nepadorn atsakyti nuo savanoriai užkrauto darbo — nurimdavo ir sustiprionis jégomis grizdavo prie savo triūso. Ji nežinojo, kas tai yra „prakilnios mintys, augsti idealai“. Viskas išrodė jai paprastu, reikalingu, paties gyvenimo suvertu — ir gyveniman īvykinti būtinai reikalingu. Mokslo painius takai buvo jai sventimi. Jos mintis, jos idealai, viskas iš jos išeidavo — gimdavo joje, jos darbščios galutės sutverta. Visame kame ir visur ji būdavo pati savim ir stengdavosi kitus priversti būti savimi, bet neišsidraikiusiais tarp sventimų nuomoniu, sventimų tikslų ir sventimų uždavinii. Ji juto kaž-kokią neišsemiamą šilumos, jaukumo versmę jaunutėje krūtinėje; juto, kad kaž-kodel neturi teisės palaikti tą šilumą vien sau, arba suteikti jai kokiam vienam žmogui. Kaž-koksai vidas balsas šnabždėjo jai, kad ta šiluma reikia plačiau paskleisti, reikia dalinties su visais — su visais, kurie tik susidurs su ja ant gyvenimo tako.

Aiškiai užčiuopti, suprasti ji nemokėjo — nujautimas buvo gaiviasius jos darbų ir gyvenimo stiga, kuri ligšiol jos niekuomet neapvylė. Ir Daugeliškių būrai pradėjo imti pavyzdį iš jos, pradėjo taikinties prie gyvenimo, pirmių-pirmiausia pasirūpino pagerinti santykius su kaimynais.

7.

Rudenį pamiškėje baigama buvo statyti nedidelė balta grintelė. Aplinkinių sodžių gyentojai stebėjos tomis atmainomis, kurios pasidarė su Daugeliškių būrais. Neлиko juose krislo praeities, tokios nemalonios, šiurkščios, kuri žmones atstumia. Tai buvo tarytum nebe tie patis žmonės, ne tie patis Daugeliškių būrai, tokie šiurkštus, mėgstą kolioti kitus kaimynus.

Nemažiau stebėjos jie ir iš tos grintės. Jiems nesuprantama buvo, kodel, tiek daug nukentėjė žmonės, leido čia-pat po savo nosies apsigyventi čigonams, kurie juk tik iš vogimo gyvena. Bet vėl, juos nei kiek nemažiau stebino tas, kad nuo to laiko, nuo metų Daugeliškių pamiškio issikraustė čigonai, nei vienas daikteliis nepražuvo. Ir matyt buvo, kad niekuomet nepražus, o jeigu ir pražūtų, tai jau ne čigonų tai bus kalė.

Kartais užklausti Daugeliškių būrai, kodel jie leido čigonams pamiškyj apsigyventi, trumpai bet mandagiai atsakydavo:

— Mat, čigonai-juk taip-pat žmonės, o juk geriau apsidrausti nuo vagių turint pašonėje tokius žmonės, kurie...

Ir neužbaigdavo. Nes nedruso užbaigtį, bijodami nuskausti tuos, kurie jiems tokiai artima tapo.

Ir nepaprastu rodės jiems dabartinis jų gyvenimas. Pradėjo jie savo vaikus suprasti, vaikai lypkai kad geriau atsinešdavo į tėvus, su kaimynais lypkai kad būtų vėl kokios atmainos pasidariusios, lypkai kad jie būtų augščiau pakilę, ar kas. Maloniu, jaukiau ir lypkai kad šilciai visam sodžiui pasidarė. Nepriprate, išpradžiu jie jieškijo tų atmainų priežasčių, knisinėjo po praeitį — bet niekur nieko nesurado. Tik pažvelgę į save pamatę, kad jie nusileido nuo anuolaikiniu

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

(Tasa).

AITVARAS.

J. WEYSENHOFF.

Vertė
KAZYS PUIDA.

Būdamas pats makleris, jis sakydavo: „makleris — tai žmogus, prekinėjas išnešiotinai svetim melu pridėdamas prie to dar savo melą“. Revoliucionio Konvento kariūmenėi apsupus Lioną 1793 m. dvidešimtmetis Furje dalyvavo miesto apgynime, buvo paimtas nelaisvėn ir tiktai laimingai pabėgda mas išsigelbėjo nuo sušaudymo. Lig miriant buvo jis francūzų revoliucionijos priesininkas, atmesdavo kiekvieną varą, neapkentė jokūbieničių, kaip terroristų ir Russo pasekėjų. Revoliucionija, tarydavo jis, nepanaikino eksploatacijos ir minig skurdo, neiš esuomenės gyveninan tvarkos bei taikos. „Paklauskit nelaimingo civilizuoto darbininko, be darbo ir be duonos, ar netiks jam geriau, kaip laukiniams žmogui, laisvai medžioti, žvejoti, vaisiauti? Ką duoda tokiam žmogui civilizacija? Ji leidžia jam naudoties konstitucijine tvarka. Bet alkanas žnogus nesusigundis skaityt konstituciją vietos gerų pietų, kurie jam reikalingi. Pasiūlyti tokia paguodą — tai tyčioties iš vargo skurdo“... Furje lygiai taip atsineša ir dabartinė tvarkon, klesinį interesų antagonistu ir konkurencijos besiremiančion. Prie šiandieninės visuomenės tvarkos visi slaugsniai geidžia vienas antram blogo. „Daktaras geidžia, kad žmonės kuodaugiausiai sirtų, nes jis prasūtų, jei žmonės nesirgė imtu mirti; tas pats bus ir su advokatu, jei visi nesusipratimai bus trečiuoju teismo rišamai. Teisėjas rūpinas, kad metiniu prasikaltelių skaičius būtų ne mažiau 45.000, nes tuomet teismo įstaigos visuomet turės darbo ir pasirodyti reikalingos esančios. Javų pirklys laukia mažo derliaus, visokie trobų statytojai bei architektoriai laukia kuodažniaus gaisrų. Toks tai yra tasai pajuktinė mechanizmas, kuris atvaizdina mūsų civilizaciją“... Tokia žmonių prietikių sistema demoralizuoją visus bei kiekvieną ir sejā aplinkui mėla, apgavimą, bei veidmainingumą. „Tuli tvirtinabuk melas bei veidmainingumas ne taip dabar prasiplatinė esą, kaip kad pirmia. Tuo tarpas prieš penkesdešimt metų galima buvo nusipirkti nebrangi ir tvirta medžiaga ir naturaliai, nefalsifikuoti maistoto produktai; dabar gi visame viešpatau apgavimas ir falsifikacija. Visi produktai — pienas, sviestas, vynas, degtinė, cukrus, kava, miltai — besižinėjiausia falsifikuojama. Bėdini gyventojų slaugsniai neįstengia dabar naturalių produktų nusipirkti.

Socialės nelaimės, neišvengtinai gimstančios iš klesinio antagonistu systemos bei konkurencijos, da labiau padidinamos neprotinė auklėjimo sistema, delei kurios vienodai kenčia augščesnieji bei žemesnės slaugsniai. „Visuomenė tvarka, — sako Furje, — kuriai veikiant, tėvai, yt belaisviai, turi sėdėti ištisomis dienomis kanceliarijoje, kontorose bei fabrikose, kur jie nemažiau savo mokytojų kamuoja. Mūsų politikai bei moralistai dažnai kalba apie gamtą, bet jie niekuomet nesiskaito su ja. Pažiūrėkite vaikų vakacijų metu! Pažiūrėkite, kaip jie žaidžia šiene, kaip noriai padeda vinnoges raškyti ir kt. Pasiūlykite jiem tuo metu sugržti mokyklon, ir jūs pamatysite, ant kiek sėdėjimas už kninges, pedantų draugijoje tinka vaiko prigiminiui“... Jokiuoju žodžiuoju „vaikų galima priversti mokyties pabaudomis, rykštėmis. Ir kas stebėtino? sudarydamas tik systemos „civilizacijos“ dalį, mūsų auklėjimas tokas pat netikės, kaip ir visa sistema. Nepatenkinti ne Furje, ir reformatorinai Pestaloci ar Oveno mėginimai, lygiai kaip ir visos sen-simoninės programos. „Aš klausinėjau, — rašo jis, — vaikų, mokinusių žymiausiose to meto mokyklose, Pestaloci mokykloje ir kitų žymiu žmoniu, ir visuomet susidurdavau su šaltu vaikų atsinešimu mokslan ir i mokytojus; tų vaikų mokslo žinios vidutinės“...

Visai tai netvarkei prasalinti neišvengtina rai-dikalė visko atmaina. „Civilizacijos“ periodas turi užleisti savo vietą naujai epochai žmogaus gyvenimui, o tai — „garantizmo“ epochai, kame kiekvienai visuomenėi klesai būtų garantuotas tam tikras pragyvenimo minimumas ir kame visa sociale tvarka būtų „falansterių“ federacija, t. y. ūkio bei asociacijų. Vietos kovos, interesų antagonistu, konkurencijos tokioje visuomenėje tvarkoje viešpataus solidariskumas, taika, suderinimas, ekonomija ir pilna laisvė. Tokiam „sosietariname“ su-tvarkyme tačiau negali būti turta lygybės; Furje norėjo klesas ne panaikinti, bet sutaikeinti. Gyvenimo linksmybė, — sakydavo jis, — remiasi kontrastu, jau stipresni ir ivairesni kontrastai, jau ge-

Pažvelgę į jin pasipiktinus: tai jis nuodėmės pats inkūnijimas, bedievis?... Nujautė tai Mikolas ir pasitaisė:

— Turėjau, bet pamečiau.

— Negerai taip nieko neturėt... nešiok ponaitis tuotarpu manąjį, o mieste gauk du... iš vysku... ir man duok vieną.

— Gerai, pasirūpišiu, Uršulka — nusisypsojo Mikolas graudžiai. — O dabar sudiev; o tai galiu traukinių pasivelinti.

Pabučiavoj į lūpas be prievartos, bet ir be karščio. Rudens vėjas taip liūdnai bei ramiai slankiojo per išblyškusią saulę — žmonių nebuvo nė ketur matyt, bet laukai rimtais žūrėjos.

Dar karta — Mikolas užbėgo ant kalno, išėdo brikon ir nuvažiavo.

Uršulka pasiliko bestovinti toje pačioje vietoje, kur su ja Rajeckis atsisveikino. Nemubėgo dari ant kalnelio, kad palydēti akimis beatsitolinancią briką. Bet ir keliai nusisuka tuoju Trembeliškių sodybon, paskui susisuka ir išnyksta iš akių. Mergaitė pasiūmė grēbli, kurį buvo numetus besikalbant su Mikolu, ir ēmė machinališkai grēbti dulčėt kelia.

Apsiverks jis kiek vėlėliau — dabar linksmai sirdyje, nes ponaitis ją myli — bent tiek, kiek ponaitis mylēti gali — Tyčiomis užvažiavo pas ją atsisveikinti, nūdien kalbėjosi su ja taip saldžiai ir pagarbiai, lyg kad su šeimininke — Medalikėlio paprašė — Ir gerai, kad tas jos medalikėlis bus su jnuo per tuos ilgus išskyrimo mėnesius: pažvelgs kuomet, paminės — O tatai laikas praeis, kaip anie metai kad praėjo: darbo daug su pienu, su linais, su liuoba — naktys bus ilgesnės, ilgai galima pamiegoti — O kai ateis pavasaris, tai ir jis su juo — gal ir ant Velykų? —

O tuotarpu dar siltas rudo, ir gyventi galima ant oro, ir grybų daug miške, ir daržinės pilnos kvapnaus sieno — O jis vis tollyn, tollyn slenkia... Čia buvo, čia dar pėdsakos jo poniskųjų batų, o jis nejučiomas užgrębėja tas pėdsakas...

Pagavo jis nesuvaldomas grandulys; atsiėdo pakelėje, galva atrėm į kelius ir apsiverkė.

O Mikolas greitai važiavo, nes vežėjas ragino arklius, kad nepasivelinti traukinin. Kažkā šiltuoju po blakstienų, lyg kas ašaras — kažkā skardaus bei virpančio sirdyje, lyg kad jos balsa, lyg kad kokia muzika. Ir genialiu, bet trumpalaikiu pranašavimu regėjo būsimą savo gyvenimo dienas.

Daug santiukų turės su Moteriške ivairiuose jos apsireiškimose: su Karalaite, su Bajadéra, su Palankia ir Rūščia, bet jau niekuomet nesutiks tokios mergaitės, iš geros valios atsidavusios, iš kurios ir dienos draugė, ir nakties papuošimas, ir sveikių vaikų motina išaugti galėtų — nesutiks tokios, kai Uršulka —

Žmogaus instinkto rojaus prašvaistė amžių paimavoje užsilikus bei tų amžių išnaikinta, išskelianti bei užmušanti, puiki bei prakeikta civilizacijai!

Vėjas pučia — kelia nuo žemės dulkės, drasko lapus — negali pavasaris ištisais amžiais testies. Ir džiovina jaunam akis, džiovina jam širdi vis naujas išpūdžiai. Gyvybės vėjas groja eoliniu jaunosių instrumentu; beskambėdamas, kanklės jausmo nustoja...

— — — — —

Vežėjas paragino arklius ir paleido juos išsčia.

— Ana ir mašina jau pypk rūko, ponaiti, — sušuko, nurodydamas botagu palinkusi dūmų stulpą, pakilanti į tolino miško.

— Reikia paspėt, Antanai, o ne tai reikės ligi nakties laukti.

— Suspēsim, ponaiti. Traukinis stovi čia dešimtį minutę, o ir viršininkas nieko sau... ramus žmogus.

V.

TREMBELIŠKIAI.

Ziema taip metais buvo ankstyba ir laikėsi be atlydos, kad gruodžio mėnesyje maža tebuvo joudū vietu, viskas jau sniego apklotą. Trobos užsidėjo baltas kepures, kurios tik saulėlaidos metu kiek nurausdavo. Kalnuoti laukai ir net ežerai sustingo baltu nuomariu, kad galėjai, kur norimas, be jokio pavojaus važinėti rogėmis, braukti iš vietas kiton, trupindamas kelią kaip inmanydamas. Juodai vieni miškai, bet ir tie sumaižinti buvo nuo žemės balta antklode, lajos, baltais apgobtos, susiliejo vienon varson su dangumi.

Prie tokio sulyginimo žemės, dangaus bei viso to, kas čia stovi ir virpa kitų metų laiku, negalima kaip reikiant nuspresti Trembelienės gržtės pukumo, dideliame sodne stovinčios, tarp gražių ūkio triobėsių, arti pačių giminų, Trembelių, iš kur vi-sa sodyba Trembeliškiai vadinas.

Iš gržtės išėjo augalota, begalo šviesiais plaukais mergaitė ir jos plika galva sušvito ant bespavio fono kai skaisti rože linais apvyniota. Pažvelgę aplinkui lyg kad nustebusiomis akimis iš to reginio, taip priprasto ir taip ligi mažiausiu smulkmenų pažystamo. Kaž kodel patiko jai šiandien apžiūrimi daiktai, nes akys spindėjo pasiliqės nusisypsojimas. Po valandės per sodną, prie tvoros, iškar matyti kelias. Ėjo išlėto, bet išdidžiai, lyg kad nukodama savo išvydinė efektą. Lietuvitė nesimėto, nemuojuoja; skrieja žeme kai laukinis paukštis, sunanaging, riuntais žingsniais.

Nuo bemirgančių ant saulės laukų paviršiaus, pakaldo mažučiai debesliai, sniegas pureno. Rytišiaurus vėjas aštriai pliekė veidą. Anielka Trembelaitė ilgai žiūrėjo iš-už tvoros prie vėja, net akys sužiubo stiklo ašaromis.

— Jei pasižadėjo, atvažiuos — galvojo atkakliai, ir karštu noru sprędžiai beribę, kad greičiau parodytu rogiu tašką šion pusēn bevažiuojant.

Tuotarpu pamatė ant Gočėnų kelio du besiartančiu tašku, nedidesniu už suklydusias ant sniego kurapkas — — Pesti žmonės — — Moteris — — Ką kitą šaukė mintimis Anielka, bet nors taip sau galima pažiūrėti, kas tėtoks į kokinį reikalą ei-na į Trembeliškius. — Ilgai nuijui pažino tivedvi moteriški; buvo tai: Uršulka ir Marytė, folvarko mergaitės iš Patiltos, iš Pucevičių.

Ištenais ir laukė Anielka svečio; jos veidas, rausvas iš prigimimo, dar labiau šalto vėjo nuraudonotas, apsiliejo gausiu apykaičiu ir pilkosios akys sužiubo tam sia zydra. Bet ar džiaugties, ar liūdėti? Gal Stasius Pucevičiai atsiminčia su mergaitėmis žinią, negaljus nūdien atvykti?

Tuotarpu mergaitės, skaromis apskamšiusios, snieguotais bei baltais sejonais, inėjo kieman ir linksmai, nors vos pastebimu nuolankumu ištiesė rančas Trembelaitėn, turtingon ūkininko dukterin.

— Mūs ponaičio dar nėra pas jus? — užklauso Uršulka.

— Iš kur-gi turėtū būti? — atsakė Anielka, mirksėdama išdidžiai antakiai.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintys.

VI.

(Kritikos bruožai.)

VII.

„Teatras“ N 2—3. Togobčenij. Iš meilės. Penkiavieksmė drama su dainomis ir šokių. Vertė J. Jaunutis. Vilnius. 1911 m. 119 pusl.

Yra tai vienas geresnių ukrainiečių dramatinės literatūros veikalas. Anais metais jis beveik visuose teatruse bei miestuose buvo vaidinamas, o tačiau jo vis-gi negalima priskaityti prie nusisekusiuji veikalų.

Iš meilės prie krikščionies žydaitė pameta senėtāvą ir savo sužiednotinį ir eina jausmo vedama paskui Jono. Senojo Jono mylimoji, Danutė, keršina savo buvusiam mylimajam ir kerštas atsieka savo tikslą. Sorė-Marės tėvas iš sielvartos išeina iš proto. Galu-gale Sorė-Marė pasikaria aplieustuose tėvų namuose; Jonas gi, jos vyras, susiprantai žmonos lavoną pamates; bet jau perva.

Kaip matyti iš siužeto; medžiaga dramatiniam vaizdeliui dėkinga ir plati, bet silpnai autorius išnandota. Psychinių bei moralų konfliktų pakaktiniai, kad padarius giliu, neatremtinai išpūdį ant žūrėtojus; bet visi tie efektai vos tik paviršutiniai palytēta.

Danutės kova su Jonu pirmajame veiksme visai silpnai atvažinta, o ilgai matome, jog Danutė, tai stiprus, su valia ir reta išverme moteriškés typas, daug satanizmo savyje turis. Ilgai — paskutiniame veiksme — junti jos, kaip moteriškés, neatremtinai jėgą ir vis-gi iš akcijos tos jėgos nematyti.

Jonas — visiškai neaiškus typas, be valios, be išvermės ir... be nuomonės, kas ir priveda prie traškios užbaigos. Sorė-Marė, Jono žmona, piešiamai labai sympatiškai, momentai yra gana vykė; bet faktiškai visoje savo pilnybėje ji vis-gi nedaro tokio malonus bei sympathingo išpūdžio, koki autoius nori išsaukti. Jos kova del meilės ir tikibos, del tėvo ir būsimosios laimės — tai visu-silpniausia vieta. Tolimesnis jos likimas tai — fatalizmo pirštas, kuris jau jokių priemonių nepriima ir nieku nepranalintinas.

Leibos typas, kaip žydo, gana silpnas; jo su mišinė lygiai reikia priskaityti prie silpniesnių dramos vietu; kiek geresnės scenos dramos yra užbaigoje. Bet vias jis — nemusikeš.

Apskritai visas veikalas prie labai gero vaidinimo gali giliu išpūdį padaryti; bet tai tik prie labai gero vaidinimo. Dvasia ir reališkumu mums svertimas, nors ir galėtų būti nesvetimas, jei til patis typai kiek lietuvio psychikos savyje turėtu. Šiaip jau tas veikalas gali tiki kiekvienai tautai, kuri kamuoja su nelaiminguoju „žydų klausimu“ ir skėsta religinių prietarų statinėje. Iš šio pastarojo atžvilgio jei bent — jis mums nesvetimas. See niškumo delei beveik tie patis defektai ką ir psychologiniai: — visame veikale nejusti naturalio gyvenimo, pavyzdin kad ir I. veiksmą pačius. Vietinis scenos baltais siūlais Susiūtos ir Siūlēs labai vaizdžiai matomas. Yra net visiškai bereikalingu scenų, kaip antai IV scena antrame veiksme tarppe Gabrio ir Grigo.

Yra tai neva „liaudis“ gyvenimo gabolas; bet toji liudis, ant nelaimės, tai tik fonas, ant kurio sūkuriavas verda geiduliu bei instinktu kova; pačios-gi liaudis, jos dvasios visiškai nejusti. Juk negalima II. veiksmo pirmosios dalies skaitlyliaus vaizdu — tai tik pasiryžimas ir visai nevykes pasikėsinimas parodyti kaip liudis tokian faktan reaguoją. Ryšio tarpe Leibos ir kaimiečių visai nematyti, o juk tai neįsivaizdintinas dalykas, kad tokio ryšio nebūtų. Juk Jurgis vienas neatvaizdu na viso sodžiaus ir jo atsinešimo į Leibą, lygiai kaip ir Danutė neparodo kaimiečių mergaičių prieško su Sore.

Defektų idėjiniai-psychologiniai daugiau negerųjų pusių; sceniškumas labai abejotinas; pritakomybė mūsų gyveniman — labai-labai sunkiai užtempama ant to kurpalio, kuris lietuvių liudies realio gyvenimo apsireiškumu vadinas.

RUSO.

(Užbaiga).

palociuosna. Hercogienė labai dailiai priemė netikį, bet ir jo žmona Teresė, sū kuriaja Russo dar nebuvo ēmęs oficiališkojo šliubo. Būdamas pas hercoga jisai paraše savo svarbajusius veikalus, kurie pasauliui pajudino. Iš čion, jei tik Russo būtų norėjęs, būtų patekes net ir paties karaliaus palociuosna; tik jos savotiškas būdas jis nuo to sulaikė. Russo gyvenimą hereogo palociuje kiti literatai labai išsukė, kai-kurie net ir tiesiog papyko. 1762 metuose pasirodė „Emilius“, kuris buvo konfiskuotas ir Rusui prisięsto bėgti į Šveicariją, net ir iš palociaus. Šveicarijoje jis apsiygynė pas vieną savo draugą; bet ir išten prisięsto bėgti, nes Genevos valdžia tą jo kningą ir gi pasmerkė. Iš Šveicarijos Russo pabėgo į Neysatel (kantonas), kuris tuomet priklausė Prūsijai, ir tik čionai jis rado pasilsėpimą nuo persekiojimų ir dar Fridrichas II. norėjams nuskirti pensiją, bet Russo jis nepriemė. Ičia atvažiavo ir Teresė, ir jis čionai pergyvė apie tris metus.

Čionai jam begyvenant pasaulis suprato jo genialiskumą ir jo ideas. Vardan jo ideu Amerikos puritanai jau rengesi pakelti ginklus. Francijos jauniomenė taip-pat kėsinosi, korsikičiai ir lenkai melsdė jį jems parašyti konstitucijas, rašytojai ir mislinčiai jieškojo su juo pasimatymo. Genevos gi demokratija virte virė ir griežtai reikalavo, kad būtų nuimtas dekretas nuo jo kningos. Iš kitos gi pusės katalikiški pralotai, protestantiški kuningai ir nedakepti filosofai žiauriai kritikavo jį ir visaip niekino. Tada jau aiškiai matėsi artinančiosios Europoje audros. Ir čionai persekiojimo ranka jis paseikė, ir iš čia jam prisięsto bėgti! Jam jau nebuvė vienos, kur viešpatavo katalikiškoji ar kalvinų tietyba; Francijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Pietineje Vokietijoje ir Niederlandijoje jam jau nebuvė vienos, todėl jis leidosi pas draugus Anglijon. Jisai keliauto per Franciją; Paryžiuje dar buvo apsistojęs ir sausyj, 1766 m., pribubo Anglijon. Čia jis jau nieko negalėjo svarbus veikti, nes sirgojo protas; jis visur pradėjo matyti persekiojimus; vienok kada Anglijos karalius pasiūlė jam pensiją, jis ir nurodė jis atsisakė. Beprotystės liga vis didinosi, ir ant galo jis 1 gegužės 1767 m. sirgdamas prapuolė. Tuomgi tarpu jis slapstėsi Anglioje, paskui netikėtu būdu persikelė į Francijon, kur netikėtai užėjo pas Mirabo, kuris jis sulaikė ir pranešė apie jį Parizius draugams. Princeas Konti slaptai jis užlaikė tūlą laiką viename provincijos palociuje, kur jis iš ligos truputį pasitaise. Vienok 1768 m. jis aplieido ta palociu ir apie porą metų vaikštinėjo po pietine France; ant galo vėl liga perėjo ir jis 1770 m. atkeliau Paryžiu.

Apsigyrės Paryžiuje jis buvo ramus; bet proto liga labai tankiai jis kankino. Čionai jis praraše dar kelis veikalus; vienok jie labai maža vertė teturi; todėl apie juos nutilėsime. Čionai jis vėl daugiausiai užsiemė perrašinėjimų gaidę, iš ko ir duoną pelnę. Jis tankiai lankydavo draugai, kurie matė, kaip gesta tas pusiau beprotiškas, kitasyk genialiskas senelis. Neužilgo prieš mirtį jis prikalbino apsigyventi kaime ir jis, 1778 m., persikelė į Eremnonvili, kur už pusantro mėnesio, tai yra 2 liepos nuo apoplekejios numirė. Yra taip-pat kalbama, kad jis ne nuo apoplekejios mirė, bet nusizudė; ant kiek vienok teisinga ši kalba, mums nėra žinoma.

Taip gyvėno ir mirė tas, kuris driso pakelti viso pasaulio likimą ir kuris savo raštais padarė tai, ko negali padaryti tūkstančiai susiorganizavusiu žmonių.

P. Norkus.

VIII—5—12.

Ponai iš „Keleivio“ rugoja už nenurodymą iš kur paimta medžiaga, nors ta rugonė lyti tik „VI.“ bendradarbijus. Tuom tarpu „Keleivis“ ir „Kova“, daug daugiau skolina tos medžiagos ir gi nesuminėdama iš kur jie ją paima. Pavyz.: Rousseau p. L. F. d' M. R. ir raštai Z. A. Užgančindamas tą poną norą pasakau: šiam straipsniui medžiaga daugiausia imta iš Južakovo.

KOOPERACIJA SUOMIJOJE.

Suomijskoje kooperacijos judėjimas prasidėjo 1899 m. drauge su suomių tautos rusinimu. To rusinimo artimiausioji pasekmė buvo tai, kad visos šalies inteligenčiai ēmė karštai liudies švietimui ir ekonominiu jos pakelėmu, bei visuomeniniu susipratimui rūpintis.

Susivėrė tuomet „Pellervo“ Draugija. „Pellervo“ — tai mytiškas asmuo, globėjas žemės ūkių. „Pellervo“ tikslas kelti švietimą ir platinti susi-

bendravimo idėją. Ir šiandien kiekvienas bėalis suomij tyrinėtojas pripažiūs, jog paskutiniai laikai niekas taip giliu pėdsakų nėra suomij kultūroje palikęs, kaip tos Draugijos veikimas.

Prisiūrėkite todel arčiau tai taip naudingai ir galingai draugijai. Jau pirmas išstatu straipsnis rodo, jog jos tikslu yra beturėti sodiečių ekonominių padėjimų kelti, platinti kooperacijos judėjimą. Gyventojų susispėtimui ir laimėjimui kuodidesnio pelno, Draugija pataria tverti ivairiausią rūsių kooperacijas: sviesto mušimo bendroves, taupomai-skolinamasis, vartotoju draugijas ir tt. Toliau nurodoma, kaip tos draugijos turi tarp savęs i diidesnes bendrijas spiestis, idant visos šalies gyventojus sutraukia prie bendro ūkininkavimo žydiario. „Pellervo“ draugija nori valstiečiams padėti išgyventi tokiai pat pelnai, koki gauna pasiturį dvarininkai. Tuo tikslu tveriamos durpių išnaudojimo ir ūkio mašinų vartojimo bendrovės, tų ūkų mašinų, kurios yra perdaug brangios išgyventi nepasurintiems ūkininkams; be to iškuriamas gyvulių apdraudimo bendrovės ir tt.

„Pellervo“ draugija gaivinančios idėos nesibaigia vien ekonominiu šalies gyventojų pakelimui. Ši toji Draugija trokšta savo tautiečius ir dorinti ir padaryti iš jų visuomenės žmones, tuo tikslu keliajį juose iniciatyvos ir solidariškumo dyasią, idant sužadinus veikti ir stoti kiekvienam už visus ir vienims už kiekvieną pilietį skyrium.

Suomij kooperacijos judėjimą tuo skiriase nuo kitų šalių tokio-pat judėjimo, kad jis sudarė ne žemės ūkio ūkininkai, ne fabrikų darbininkai, bet šalies inteligenčiai, mokslo žmonės, kurie paskui nuo savęs ēmė kviečti ūkininkus dėti prie juų sudarytų bendrovėi. „Pellervo“ Draugijos vedėjai — dažniausiai universitacių profesoriai, ivairiausiai mokslo šakų žinovai, juristai-teoretikai.

Visi tie mokslo vyrai drauge sumanė kooperacijos išstatus, kuriuos Suomijos seimas 1900 m. pripažino, 1901 m. patvirtino.

„Pellervo“ Dr.-jos sumanytojas, iškurejės ir pirminkas „Suomijos kooperacijos tėvas“ — profesorius H. Gebhardas yra draug Suomijos kooperacijos istorijos autorius.

„Pellervo“ iškurejai tikėjosi, jog visuomenės darbas ras pasekėjų tarp visų jų tėvynės piliečių ir jog kiekvienas aukos: kas savo žinias, kas — fizikos spėkias, kas gal pinigus, o visi savo dvaysiai idės i ta bendra darbam.

Galingas judėjimas lydėjo tos draugijos iškūrimą. Visų luomų atstovai paskubuo padėti iškūrėti skelbiamosios obalsius. Moksleivai šimtai išsisklaidė po visą šalį, skelbdami pukią žinią, žemės ūkio draugijų nariai tarsi atgijo, dauguma laikraščių spaudino karštus straipsnius, o iškalbingi kalbėjai iškino tos draugijos naują minią.

Bet ir Suomijoje atsitiko tas-pats, kas atsitaikia išdeliuojant panašius iškūrimus: kol rašoma ir kalbama apie kokį naują sumanymą, visi jam pritaria; bet kuomet tas sumanymas pradeda išskūninti gyveniman, tuomet pastebjamai nemažai to smanymo prieš.

Laimingai atsitiko Suomijoje, kad šioji kliūtis vis delto neužkarto kelio jaunam veikimui. Amaipol kooperacijos judėjimas platinosi čia greičiau, nekaip galima buvo tikėtis ir nekaip tikėjosi jo sumanytojai.

Pirmos bendrovės laike savo priederme prirenčti pirmą dirvą kooperacijos judėjimui ir populiarizuoti jį. Tuo tikslu buvo iškuriama žemės ūkio ratelė (valstiečių sąjungos) ir tikėtasi, jog tie ratelės suorganizuos bendrus žemės ūkinių reikalingų prekių pirkimus ir tuo pačiu sudarys bendrovės užvis reikalingenes žemdirbų šalai. Tokiam bendram veikimui ištkruju kai-kurie ūkio ratelės susivienijo ir to viso triūso pasekmė buvo, jog nuo 1899 m. iki 1902 m. valstiečių bendrovės skaičius išaugo iki 347, ir bendriems pirkiniams buvo išleista keli milijonai markių (Suomijos markė lyginasi 37 kapeikoms).

Tokiu būdu keldama žmonėse susipratimą ir raginimą spiestis į bendrovės, „Pellervo“ valdyba atliko rimtą ir sveiką darbą. Dalyvaujant žymiems juristams ir kooperacijos žinovams, buvo sutaisytis pavyzdingų išstatymų sumanymai, skiriami ivairiausią rūsių bendrovėms ir žemės ūkio drangijoms: sviesto mušimo, taupomai-skolinamųjų ir vartotoju bendram pirkimui ir pardavimui žemės ūkų produkcijai, durpių kasimo, javų kūlimo, naminii paukščių ir kiaušinių pardavojimo, žemės ūkio ratelės veislinių gyvulių laikymo stotis, pieno kontrolės, gyvulių apdraudimo ir girių išnaudojimo. Kiekvienu tokio skyriaus vedėjams ir valdyboms buvo atskiri išstatymai ir nurodymai sudaryti. Kadangi išstatymai vieni neįstengė žmonių jų priedermių pilddomyne praktiskai pamokyti, buvo sudaryta visa eilė vadovėlių. Ir prisena abejoti, ar esama kurnors kultur dar tokio krašto, kur kooperativos turėtu tokius smulkius ir pilnus paaškinimus ir nurodymus.

Kadangi be aiškiaus ir gerai suprantamo skait-

liavimo negalima jokios bendrovės vesti, „Pellervo“ sudarė ypatingą, prie kooperativų pritaikintą skaitliavimo sistemą, kurią besiremiant buvo spausdinamas visokių rūsių bendrovėms vesti būtinai reikalingos kninges.

„Pellervo“ Draugija sudarė ir taip vadinas blankus, kurių tikslas buvo sutvarkyti visų kooperacijų draugijų vedimą. Su tų blankų pagalba lengva buvo orientuoti visokių rūsių bendrovėmis reikalingus. Savo pastebėjimus „Pellervo“ spausdindavo savo leidžiamuose almanachuose, kuriuose visuomet būdavo smulkiai ivairiausieji kooperacijos uždaviniai nagrinėjami.

Drauge su visu tuo „Pellervo“ Draugija, be siemdamas atskirų draugijų reikalavimais ir nurodymais, priruošė ir suorganizavo centralines sąjungas.

Be to buvo stengtasi ir visuomenė aiškinti kooperacijų veikimo naudu. Šioje vietoje prisena pabrėžti, jog buvo rūpinamas bendrus kooperacijų reikalo globoti; — aiškiau sakant, išgauti joms iš valdžios pašalpą.

Skoliniamuosna Draugijų šelpimo klausimas buvo dagi keliamas seimo tarybose ir tuo keliu išgaudamas tos draugijoms iš valdžios 4 milijonai markių pašalpos. Antras žingsnis toje pakraipoje nužengtas buvo valdžiai ištektu 1905 m. referatu, kuris laimėjo 2 milijonų markių pašalpos bendru buvo išvaldžios istaisymui.

Norėdama priruošti dirvą pagerinti žemės ūkio mašinų bendrovės iškūrimui, „Pellervo“ pati savo lešomis įtaiso žemės ūkio mašinų išmėginiomis sankrovą, kuri iki šios dienos yra bendrai laikoma ivairių žemės ūkio draugijų ir kuria labai džiaugiasi visi ūkininkai. „Pellervo“ iškarto atkreipė į tai akis, kaip naudinga yra laikyti visokius specialistus-instruktorius (visokius ivairių žemės ūkio ūkinus-mokytojus). Iš dalies tokie mokyti žinovų patarimai yra atliekami per laikus. Paskutiniai metais tokiai laikų ūkio ūkininkai yra bendrai laikomasi visi ūkininkai. „Pellervo“ iškarto atkreipė į tai akis, kaip naudinga yra laikyti visokius specialistus-instruktorius (visokius ivairių žemės ūkio

REIKALANUJU

Lietuvnikų šeimynu, kurias galu išduoti ant darbo arti New Yorko, pradžioje moterei \$6 savaitei, o vyrui — \$7.50. Mano offissas:

Ryksynski,
435 E. 9th av., ar Cor. ave. A.
New York City.
P. S. Ant laiškų neatsakau.

PAJIESKOJIMAI

NUSEDYTAS GRAZINTI.

Aš. Martinas Ulozas, 19 metų, iš Staklių, pajieška savo tėvo Miko Ulozo, kuris prisūtė man lavakorti iki Bellows Falls, Vermont, bet nepadavė savo adresą, kuris yra tiktais: 32 Probat str., N. H. — Kas žinota kur mano tėvas yra, malonėkite greitai jam pranešti idant jis man atsiustų \$20 ir savo tikra adresą — greitai, ir tuomi išgelbėtų mane nuo grąžinimo.

Martinas Ulozas,
Steamer "Lapland"
Ellis Island, New York.

Pajieška savo dėdės Floranto Lukšio, paeina iš Daugų parapijos, Trakų pavieto, Vilniaus gub. Jei kas apie jį žino ar jisai pats meldžiu atsišaukti šiuoni adresu:

Adomas Lukšis,
392 Franklin ave.,
Bloomfield, N. J.

ANT PARDAVIMO.

Tris namai su saliniu. Yra didelė murinė salė, 70 pėdų ilgio per 40 plodo su galerijos 20 pėdų ilgio. Parsiduoda alus bonukėmis, arklys ir vežimas del važinėjimo. Salūnas nepriguli prie jokio bravoro, todėl galima pirkty alų kur kas nori. Vieta apgyventa lietuvių, lenkų, slovakų ir kt. Savininkas nori šią bizniz apliepti iš priešingos nesveikatos. Rašykite klausamasi pas:

J. Plikaitis,
103 Jackson str., Newark, N. J.

SVEIKATOS IR KVEPAVIMO LAVINIM'S.

Anot Dr'o O. Z. Hanish.
Tai yra tobulas būdas Atgaivinimo žmogaus Dvylirkos Pajautimui Veikmėn, užtikrinantis sveikatą ir Proto Pajiegą. Išaškinimas Motinos Kvėpavimo ir Ypatiško Kvėpavimo. Pašlapis Ylgo bei Laimingo Gyvenimo. Ga—Llama, centralizuojantis Gyvasties Principas, bei jo Svarba Gaminime Elektros Sūly, per Gengliją Nervų Sistemos. Vetoje Dūšios, Dviasios ir Proto žmogaus kūne nurodyta. Atgaivinimas atminties, naudojimasis Valios, Sanpasitikėjimas, Savistovystė, Maisitas, Pasninkas, Lavinimas, Magnetumas, Elektrizmas, Gydymas ir kitos tėmos išskirtinai praktiskos prigmities, perskaitytingos pamainėjimui.

Septynios pamatinės lekejios šito veikalio, kuris ištiesi yra svarbiansiu liandien šios veido žemelės, — Kiekvienas, kuris nori pagerinti savo darbinių gyvenimą.

JEZUS NAZARETENAS.

AAA unpuipiuropakftwka
Arba apskrymas gyvenimo Jezaus Kristaus, kaip yra pažymėta Torlydi žinyčiose.

Sitas yra apskrymas gyvenimas to didvyrio — Jezaus, pagal žinystę imta, iš ištikimų saltinių, kurie atidengia visas paslaptis Jo gyvenimo. Tai yra svarbus dokumentas kiekvienam tiesios jieškotojui. Kaina 35c. Agentams gausus nuošimtis. Gaunama po žemiaus pamainėti adresu.

MAZDAZNAN MAISTŲ RANKVEDIS.

Isties, tai yra Encyklopédija maistų, kur visi maistai yra moraliskai dažinti — kokė turi savęj meidegių kertę, kada ir kaip juos pataisyti ir kaip juos sujungti, idant naudojant išgerti priderančią naują.

Kai tiktais žmonės išmoks sau pasi- tasyti lygvaringai žmogu maitinančius maistus, taip geriai girtuoklytės iš daug kitų beprotysčių pranys iš tarpo žmonijos.

Kinutė verta aukso savo svaros. Reikyt jai rastis pas kiekvieną lietuvi. Kaina 50c.

Visos viršminėtos kningos gaunamos pas:

Zalchius,
415 Madison St., Seattle Wash., USA.

KRAJEVI KAPLIERIAI

Krajevi sūkapleriai pargabent iš Lietuvos, parsiduoda po 25c. tuzinas; agentas prabas prisūnčiam už dyk.

Trejonka (Treios Devinerous) vienos žinoma Palangos aptiekoriaus, parsiduoda po 25c. pakelis arba bernišlis svaro. Pardavikams duodam 3 svarus arba 12 pakelių už \$1.50.

Popierios deliaiškų rašymo, su visokais pasveikinimais ir su tam pritaikomis dainelėmis ir su gražiais kietkais ir su visokiais paveikslais, parsiduoda 12 popierių su konvertais už 20c. 6 tuzinai už \$1.00.

1000 popierių, bu konvertu \$5.00, 2000 popierių su konvertais \$6.00. Taikom visokų kningų ir visokų pavieniai išlaikim, altorielui ir visokai stainelių. Agentams duodam gausum nuo visokų tavorų.

Adresnotkit:

K. J. Intas,
P. O. Box 1724 New York, N. Y.

Ant pardavimo.

Geroj vietoj keptuvė (bakery) ant pardavimo. Kas nori, tai gali su stuba, arba tik viena bizn, duonus keptuvę, pirkti. Biznis gerai išdirbtas, 5 metal kai laikau, 2 geri arkliai, 2 vežimai, 1 express vežimas, tvartas del trijų arkliai. Stuba su žeme 30x40 pd., 24 stulos kambariai, geras štoras, pečius didumo 12x15 pd., gesas, elektra, vanduo ir maudykėlė stuboje, trumai sakant visos itaisos. Gali pirkty kaip patinka, su stuba ar kit bizn. Atsišaukti pas:

A. M. MARTUS
120 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuotos ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vescilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikalaus prie lietuvių.

Mano gyvenimo ofisas atdaras diena ir nakti.

213¹ BERRY ST.

Branch Office 48 Hudson Ave.

BROOKLYN, N. Y.

Clix Cigarettes

SUMAIŠYTA IVAIRAUS KELETÖ TAUTŲ TABAKO

10 Cigaretu už 5c

Tuoze cigaretose indėta didžiausia vertybė, kokios niekas ligi šiol neindėjo.

Tabakas padarytas zmonių, kurie turi pilną pažintį apie ivairių kraštų tabako lapus.

KIEKVIE NAME PAKELIJA RASITE KUPONĄ. RINKITE JUOS.

Už dešimt tokioj kuponų gausite vieną pakeli CLIX cigaretų dovanai. Pas visus pardavėjus.

5¢

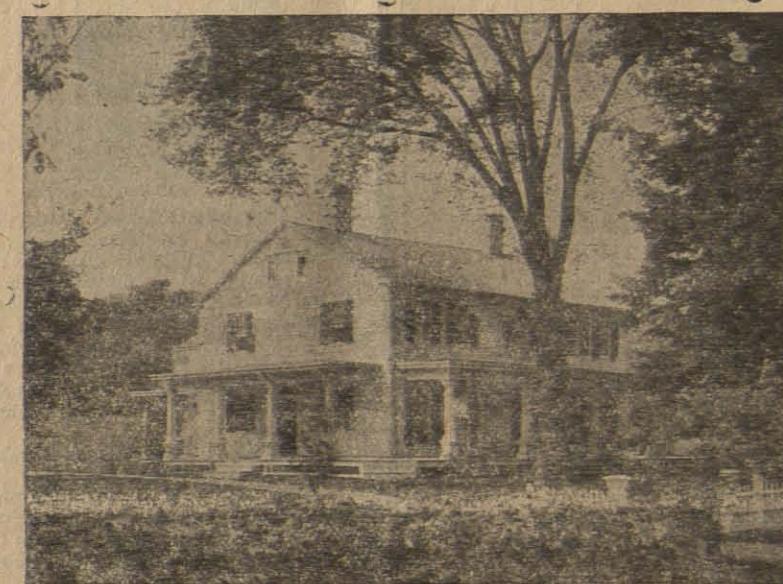

LIGGETT & MYERS
TOBACCO CO.

Eikime ant kolonijų.

Tik viena iš geriausių trs sveikiausią gyvenimui vietų — tai ant ukés. Oras yra vienas iš geriausių ir teisingiausią daktary. O kur gi galetu buti sveikesnis ir čystesnis oras, kad ne ant ukés.

Ar gi negeriau buti pačiam svininku, negu dirbtis pas kita kur fabrikoje. O kiek susižeidimų ir mirčių visai bereikalingų pasitaiko bedirbant fabrikoje. Ir kas iš to viso mums bepalieka?

A. M. MARTUS

120 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

o mės jums prisiusime knygą su mapą ir visokiomis informacijomis apie ukes-farmas.

DEL TOLIMENSNES GEROVES
IR APSAUGGOJIMO ANT TOLIAUS
KONSTITUCIJOS SUVIENYTŲ VAL
STIU, BALSUOKITE 5 LAPKEI
CIO 1912 M. UŽ WILLIAM HOWARD
TAFT ANT PREZIDENTO IR JA
MES SCHOOLCRAFT SHERMANN
ANT VICE—PREZIDENTO.

Pirmutinis lietuviškas Jamaica
ofisas dėl darbininkų.
Iš Brooklyn imkit ant Broadway
Cypress Hills karo, persimainyt
ant Jamaica ave. Karo, išlipi ant
Rockaway Road, eit po tiesias iki
Lincoln ave.

A. Švirmickiutė-Salucka
204 Henry St. Jamaica, L. I.
Tel. Jamaica 493 R.

It doesn't pay to neglect
your Health.

Ar atėjai kada namo drebdamas, su
skaudančia galva, krūtinėje diegimais sope
gale gerklės ir gulėjai keles savaites?

Dr. Richter'io
PAIN-EXPELLERIS

tas ištikimas senas naminis vaistas duos
pagalbā ir prašaljis ilgą varę jeigu
uniu vartosi.

Visuomet namuose turėk bonukę.
Platus nurodymai apvynioti apie
bonką. 25c. ir 50c. aptiekose.

Sergėkis pamėgdžiotu vaistu ir
ziurėk ant Inkaro ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillies yra geros nuo vidurinės sukiestės. 25c. ir 50c.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulyje teatras.

Hippodromas ant astunto sezono
su visais naujais lošimais, kurie vady-
sis „Under Many Flags“ (Po daugeliu
vėliavų). Šis naujas veikalas peržiū-
rėtas per Arthur Voeglin; Stage gru-
pavimas ir muzika vedama Mr. Wm.
J. Wilson; drama rašyta ir stačius per
Mr. Carroll Fleming. Muzika prista-
tyta per Mr. Manuel Klein. Scena da-
ro neispasakyta įtekančia. Voeglin, kur
rio namas pasigarsintas kaip augšiaus-
ias lošimo namas New Yorke ir
griausia turintis intekmę. Per visą
vasarą daugybė žmonių dirbu ant šio gar-
saus teatre prirengimo po priežiūra
Mr. Voeglin. Kaip titulas parodo tai
daugybė žemų bus perstatoma su at-
lankymu visokį žemę su pritaikymu
muzikos prie kiekviename šalių. Pen-
kiolika scenų ir baletų susideda į „Flo-
wers of the Nations“ (Tautų gėlės),
bus rodoma ir visas parodymas naujas.

„Vien. Liet.“ išleistų knygų
Katologas.

Adomas Mickevičia 15

Ar socijalistas gali būti kataliku? 10

Augis darbininkų judėjimo Lietu-
voje 15

Apuoko sapnai 15

Anatemos knygelė 10

Apie kuno iššavinimą 15

Albumas lietuviškas, parodos Pa-
žiuje 1900 m. 40

Apieku Dievo (Aprašymas iš pa-
davimo XVIII amžiaus 50

Baltrus Turazeris. (Drama trijuo-
se veiksmuose 20

Dangus ir žvaigždės. Populiariška
lekeja iš astronomijos 10

Davatkų gadzinkos 10

Dangaus augštumas ir žmogus se-
numas. Anykščių šilelis 20

Darbininkų kalendorius 1904 m. 15

Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se
apsireiškimuose) 15

Emigracija. Apsaka iš emigrantų
gyvenimo 20

Gyvenimas Genavaitės 50

Gudri našlė. (Juokažaislė dvejuo-
se veiksmuose) 15

Gutė. (Eilės) 10

Girkulėlių Adynos 10

Grandys Verksmai 10

Herbertas Spenceris Trumpa per-
žvalga jo philozophijos 15

Istorija Septynių Mokytojų 50

Idėja ant mėlyną. Apsaka mūsų
dienu 10

Vytauto prisieka. Paveikslas, di-
dumas 27½x21½ 30

Vienybės Lietuvinkų 25 metų su-
kaktuvę Jubiliejinė kningelė
(su 57 paveikslais 50

Žemų dulkės. (Labai akyva apy-
saka) 15

Zenybos Paikų Mikė 10

Žmogus. (J. Akuratero apysaka 15

Pamokinanti aprysmai iš gyveni-
mo žmonių 20

Sausio devinta 15

Švedų liaudies švietimas 15

Senkaus Jurgis 15

Šviesa Dievo dienos tamsybėje 15

Tamogbės Guolis 10

Užsistanaikių ant to garai 15

Telephones 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviai Direktoriai.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikstynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukite ypatiškai ar per telephoną.
227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

VISŪ ATIDŽIAI!	
Pas mus galima gauti visus	20
Vidūno rastus.	
Mūsų uždavinys	90
Slaptinga žmogaus didybė	30
Mirtis ir kas tolitas	25
Gimdymo slėpiniai	40
Žmonijos kelias	20
Visatos saranga	20
Likimo kilmė	40
Apšvietimas	30
Kur protas? (vieno veiksmo komedija)	25

Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija)	20
Jonuks mergu bijas (dvieju veiksmu komedija)	20
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas)	20
Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas)	45
Kurie norite gauti augščiau paminėtas kninges, malonėkite kreiptis šiuomis adresu:	
J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.	

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškai ir Angliškai kalbos. Turinys: Istatymai apie pilietystę, klasimai ir atskaimai kaip išsiskiriantys popieriai. Suvieninti Valstybių konstitucija, neprigimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvių Užsienio Klubas, matydamas reikala, išleido virš minėtā knygelė, kurios cienia yra 25c. Užsiskyrantys knyga pinigus siūlykite per Money Order arba krasos ženklelinis, ant šio adresu:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Dr. O'Malley išsiskina priežastį pasekmėgimo gydymo.

Išsiveržimas.

Verikose arba netikrasis išsiveržimas, puikai ir visokios odos ligos. Be jokios operacijos, skaudėjimo ar aplieidimo savo kasdieninio darbo.

1. DĒL TO—Kad jo neskaudinanti metoda yra naudojama per jūsų 25 metus, o jossios naudingumas likos prisivisintas per teip vadinamus Rupurtus "Specialistus", kurie jaučia ir namoda.

2. DĒL TO—Kad suviršun į 12,000 išgydė ligoninių, nekurie pribuo iš toliu saliu gydysis, o kuris tik vienas pasekmėgijo.

3. DĒL TO—Jog kožnė savo žodži gali pinigiskai ir profesionaliai užtikrinti, kur duoda ligoninių, o budamas tarp jų 25 metus yra gana paliudinamai.

G. A. Fritzinger (poliemanas) iš Wilkes-Barre, Pa., išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo, 5 metai nenešojo jokių diržų.

Thom. R. Williams, anglakas yis Hyde Park, Pa., išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržų nenešojo.

Ad. Kuttenberger.

Su tokiais palidžiamais delko turėtum da vilkinti ir neatetei ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURĖS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausia rodėjaip gal pasveiki. Geriau pasinaudok iš 25-metinės praktikos ir nebūs pavoju.

Pasikalbėjimas-ypatiškai ar per pačią.

Atslysk adresa iš markė už 2c, tai prisiūsim knygute su paveikslieliais apie išsiveržimą užpęčytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley

158 Washington St. Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS
VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamais visiems lietuviams.

"BIRUTE" išeina kas pėtinyčia.

Tilžėje (Mažojoje arba Prūsyje).

"BIRUTE" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

"BIRUTE" spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina gryno lietuvių kalboje.

"BIRUTE" jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneše apie lietuvių tautiską ir kultūrą kiliama Didžiųjų Lietuvių, Amerikoje ir Anglicijoje.

"BIRUTE" nori būti "apžvalga" visoms apžvalgomis, ant kiek jai pasiseks tą išykinti, prigulēs nuo savo tautiečių.

"BIRUTE" tekainuoja visose Sūvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tiktais \$1.50.

Priederme kiekvieno lietuviu yra išsirašyti "Birute", tuom pačiame reikalaujant prūsų lietuvių kartu visos lietuviškos tautos.

"BIRUTE" galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra "Birutes" atstovas visos Amerikos.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apyrata \$1.00.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Didžiausia apsauga \$100,000.00

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydžiai! Nesuduokite apgaudinėti triukšmingiemis ir me-

lagingiemis Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame noris

Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gva-

rancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Val-

stijos kasa. Pirmeg negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiū-

timi Tėvynė, pasiteiraukitė kaip ir kuomi užtikrina. Jūsų sunkiai

uždirbtai skatika. Sudėjan Valstijos kason Šimta tukstančių dolerių

kaip užtikrinimą Jums. Ištėminkite, jogei netikrojo bankierius

reik lemtis. Jūsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris:

Siūlta 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40,

1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Europą ir į Ameriką.

Padaro kontraktus į igaliotimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai

asakanių i greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

DIDELIS LIETUOS ZĒMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popierians, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo maza lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas išgyti tą ŽEMLAPIĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlį exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedelinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis
visejoje pasaule.

İŞEINA kas UTARNINKA ir PĘTNYCIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50

Ant pusės meto \$1.25

Ant ketverčio meto 65c.

EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50

Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.

Prusnose 15 markių.

MENESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

İŞEINA APIE 15 D. KOŽNO MENESIO.

Talpinasi visokių
gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.

Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.

Prusnose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visę metą už \$3 iš Amerikos, iš Rosijos \$4.50, iš Anglijos 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėjė skaitytojai kas metas gauna DOVANA puikių Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South St.

MAHANOY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausieji geležinkelio Europos keiliaujantiems. Linijos stieina prie Trans-Atlantikų laivų. Nebrangių perdavinių bagażą ir perveža pašauerius.

The Road of Anthracite

(Kietinių auglinių keliai).

Trumpiausis keliais į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukininių begiojimų, etc., krokiptės pas savo vietinį agentą arba ratiškai pas:

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man's

90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained ON NO FEE. Trade Marks, Copyrights, etc. All Labels registered. Twenty Years Practice. Highest references. Send sketch or photo for free report on patentability. All business confidential. HAND BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventors Will Pay. What Inventors Will Not Pay. Shows mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address, H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milisausko

Visada šaltas alus, skani arielka, alus, porteris, visoki vynai ir kvepiantie cigara.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitar, nepamirškit šios pulkios vienos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypa

Telephone 1331

Nik. P. Zelwiss
Lietuviškas graborius.
Išbalansuotojas ir laidotuvų Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisai ir gyvenimai:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuvių, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo į naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užsileikite ir persitirkinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas PETRA A. DRAUGELI.

Skansas alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepentis cigara, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir reseilio. Nepamirškit šios atskausios vienos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

Prusnose 15 markių.

MENESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

İŞEINA APIE 15 D. KOŽNO MENESIO.

Talpinasi visokių

gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.

Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.

Prusnose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULE" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka,

tai abu raštu gauna per visę metą už \$3 iš Amerikos, iš Rosijos \$4.50, iš Anglijos 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėjė skaitytojai kas metas gauna DOVANA puikių Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South St.

MAHANOY CITY, PA.

Teisingiausia Lietuviska Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES
ant geriausią ir greičiausią Lai-
vy, keleiviai visados bus užga-
nėdintais.

SUNČIU PINIGUS
visas dalis visuo kuo-greičiau-
siai ir pagal pinigų kursą. (Sto-
vui po kaucija \$30.00.)

Teipgi Pinigus priimai kurie
nor pasidėt dėl apsaugojimo ir
ant kiekvieno pareikalavimo juos
sugražinai.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS,
Skaniausi ir sveikiausi visoki gė-
rimai, per tai visados svečių pil-
na, kiekviena draugiškai ir malon-
iai visados pavažina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandsteinas

Turėjė praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyn, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampus Berry Str.

Gydo naujausiu budo ligas vyrių, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų

chronišku (isisenėjusių).

Valandos priemimo ligojui: iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusė colių platumu. Turi 84 litaras ir ženklius. Volelis su literomis mainosi ir tokui budi ant jos galima drukuoti visokeriopos kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusė svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešioti rankoje, arba kūnienu. Ji yra netiketa naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokia prekė, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milisausko

Visada šaltas alus, skani arielka, alus, porteris, visoki vynai ir kvepiantie cigara.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitar, nepamirškit šios pulkios vienos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypa

